

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hierakosophion

Demetrius <Pepagomenus>

Lvtetiae, 1612

I. Avg. Th. Hierakosophion, Sive de re Accipitraria, libri III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12846

I. AVG. TH.

ΙΕΡΑΚΟΟΦΙΟΝ;

SIVE

de re Accipitraria,
libri III.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ

ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΣΤΕΡΙΑΣ

ΤΟΥ ΜΑΡΤΙΟΥ

DE RE ACCIPITRARIA
LIBER PRIMVS.

A Erias acies, & aperto Marte cruenta
Aucupia, aligerumque artes ac praelia mille,
Magnanimū heroū nostro oblectamina seculo,
Quis cultus, qua cura illis adhibenda tuendis:

Nunc canere est animus. vos o seu ceca morantur,
Parnasi nemora, & manantia fontibus antra;
Seu Pimplæ colleis, aut Pindi aprica tenetis
Culmina, Pierides, tanto adspirate labori:
Ignotoque prius nobis decurrere campo
Fas sit, & vnde sibi velatit tempora nemo
Haectenus, hinc per vos liceat decerpere laurum.
Vos contemplari iuuat alta e rupe vaganteis
Alituum per inane globos, miluumque rapacem
(Virgineus neq. enim prohibet pudor) aethere summo
Pendentem, & pennas sinuantem ventre supino,
Ardeolamque imo rostri mucrone minantem.

Hac olim studia inter nos, artesque vigeant;
Hoc se olim campo, hac se exercere palastra
Heroes nostri soliti, discordibus armis
Cum procul, & secura agerent in pace, nec vllus
Vicino belli metus impenderet ab hoste.
Ingenium his simplex, longoque assueta labori.

A ij

Corpora, & adsiduo durati Marte lacerti:
 Præterea in victu splendor frugalis; & auro
 Si bibitur, si picta domus laquearia rident,
 Ordine digestas si celsa palatia turreis
 Ostentant: at gemmae absunt, & inertia rubri
 Dona maris, rigidusque adamas, viridesq. smaragdi;
 Raptus & Eoa pretioso vulnere testa
 Humor, & exiguum glacie concretus in orbem;
 Certantesque topassi auro, fuluique hyacinthi:
 Et quicquid graciles ad nos huc mittitis Indi.

Tu vero, si forte vacat, si feruida Martis
 Cura finit, si te tanti sub pondere belli
 Erexisse leuis potes ad spectacula pugnae,
 Auspicijs dignare tuis audacia cepta,
 Aeternoque nouum prætexe decore volumen.
 Haud aliam nostris Cirrham FRANCISCE, Camænis
 Optarim. sat erit, tua me si numine dextro
 Maiestas, sanctique adflauerit aura fauoris.
 Tempus erit, quo, si præsens modo fauerit orsis
 Musa meis, maiore tuba tua dicere gesta
 Adgrediar, Belgasque nihil te rege timenteis,
 Sed nondum imbelles pollenti robore nerui
 Firmati, magnos nondum explorata per usus
 Membra, tibi sat habent tenui proludere pugna.

Tu dea, quæ saltus celebras camposque virentis,
 Adsis o Diana; tuus iam contrahit arcum,
 Et cæli obliquos cursus fastidit Apollo.
 Hæc quoque debetur tibi pars; nemora alta relinque,
 Et strophio succincta, grauem cape diua pharetram,

Meque per aërias curru fer in aethera nubeis.
 Non ego humi pronas doceo nunc figere telis,
 Aut dumis agitare feras: hoc primitus olim
 Centauros penes inuentum fuit, ebria cum se
 Turba, vna & Lapithæ, cæcis conuallibus, inter
 Umbrosos Pholoës saltus, cum murmure magno,
 Precipiti effudere fuga, subitoque fragore
 Excita tremuere fera, cursuque citato
 Spelæa, & tutas nemorum petiere latebras;
 Illi insectari contra, & vibrare sagittas,
 Hosteis esse rati: casu hoc increbuit vsus
 Venandi; hinc cepere feris indicere bellum.
 Primus inire pedes saltus ac lustra ferarum
 Ausus erat Perseus: dominum mox Cyllarus acer
 Intulit in siluas: ouo prognatus eodem
 Instituit primum cane cingere lustra sagaci:
 Oenides Meleager, & Iâsis inelyta virgo
 Per saltus quondam obliti patriæque domusque,
 Omnia vastantem, & tota Calydone tremendum
 Consecere ambo studis certantibus aprum.
 Respuit illecebras, & blandimenta nouerca
 Occulta Hippolytus metatus retia fraude;
 Nocturnosque dolos princeps inuenit Orion.
 Hæc, & quæ veniens hinc plurima repperit atas,
 Iam memorata aliis, mitto, & terrestria linquo:
 Ignotaque via, penitusque per aëra pernix
 Insolito rapior nisu. vos subdite pennas
 Aëria volucrcis; tuque o Iouis armiger ales
 Remigio audaces alarum dirige cursus.

A iij

Accipitrum genus haud vnum, nam nomine nos heic
Accipitrum, species auium complectimur omnes,
 Quaecumque ex raptu viuunt sub luce vagantes,
 Exsuctoque auide pascuntur sanguine, quaeque
 V sibus humanis exacta adsuescere cura
 Paulatim, dominumque vocantem agnoscere discunt.
 Falconum hoc adeo validum genus, & Buteonum
 Siue Triorcharum censemus in ordine gentem:
 Quique Hierax vulgo est, & quos ignara vetustas
 Venatus hodierni, Aquilarum in classe reponit.
 Hunc ergo in numerum venient & Regius ales,
 Et memores seruans iras Halliaetus, olim
 Purpureo Nisus nequicquam crine decorus:
 Roboreque ingenti Leporaria: viribus illa
 Quod valeat, grauibisque inhiet temeraria pradis,
 Valeriam dixere: hinc est & Pumilus ipso
 Falconum e genere, & Fringuilla ab nomine dictus
 Accipiter, maiorque illo Germanicus Astur.
 At quibus haud vlllo feritas innata labore
 Mitescit, nullumque admittunt pectora cultum,
 His locus haud nunc est: serie numerantur in ista
 Phassophonique mares, patulis & Miluius alis,
 (Quanquam etiam is cultu interdum mansuescat & arte)
 Et longinqua legens pugna vestigia Vultur.
 Nec magis aeterni fugiunt qui lumina Solis
 Predones nostro veniunt nunc ore canendi:
 Vt ferale querens sera sub nocte Cymindis,
 Perniciemque ferens morsu Caprimulgus acuto,
 Auritaque Vlula, & fuscis Glaucopides alis;

*Quae prædas noctu faciunt, atque vnguibus vncis
Imbelleis auium lacerant immaniter artus.*

*Nec confusa negem accipitrum discrimina (namq. hoc
Ingenue fateamur, amat Polyhymnia verum)
Vix ut cuique horum certo sua nomina constent:
Sed doctrina ergo liceat confingere nobis,
Rebus & incertis certum præfigere nomen:
Ignotasque adeo Graijs æque atque Latinis
Exornare artes Graio Latioque lepore.*

*Primus ego ingredior campū hunc; hoc puluere primum
Circum ausus crudos inducere brachia cæstus:
Sit locus ut venia, si per loca lubrica quando
Pes titubat, dubioque labant vestigia gressu.*

*Nunc alius nobis dicendi nascitur ordo.
Namque pugillares alij, pugnumque magistri
Protinus emissi repetunt, prædamque relinquunt.
Ast alij tenuis simul emittuntur in auras,
Vix tandem redeunt, licet & reuocentur herili
Voce, & vibrato plumatilis indice lori:
Sive quod illorum mitis natura sequaxque,
Imperijsque sui docilis parere magistri
Obsequio gaudet; sive est forte insitus illis
Contemplandi hominis tacita virtute cupido.
His contra indociles sensus parere iubenti,
Et prædæ spes sola animum mentemque perurit:
Quin etiam ad tactus blandos pinnarius odit
Ales, & obtutus humanos ferre grauatur.*

*Iam subit inter eos aliud discrimen; in altum
Contendunt alij, ac recto transuersa volatu*

Nubila perumpunt, prædamque sub æthere raptam
 Inuadunt, pedibusque & rostro comminus vrgent.
 Deicere ast alius, terraque adfligere prædam
 Depressam satagit: pugno simul aufugit alter,
 Inuolat in miseram, exporrectoque volatu
 Consequitur volucreis, & lancinat vngue cruento.
 Rursus & iste alio fertur per inane volatu,
 Et prædatur auis: non ille anfractibus altum
 Adrollit se se varijs, crebroque rotatu;
 Sed comes it canibus, quos accipitrarius vsu
 Edocuit, dumosa inter vepreta latenteis
 Cogere auis, totoque agere in sublimia campo:
 Intentisque oculis auium loca feta tuetur
 Impatiens prædo, tatulisque superuolat ipsis.
 Imprimis cuiusque ætatis nomina disce.
 Ignauus vulgo e nido atque implumis habetur,
 Vnde etiam nomen: sed cum incunabula liquit,
 Nec dum audet campis se se committere apertis,
 Aut altum petere, & vacuas volitare per auras,
 Tunc ramalis erit, qui nondum exegit at annum
 Integrum, primas & adhuc fert tergore plumas,
 Hornus is est, plumisque trahit cognomen ab hornis.
 Anniculi at pennas æstiuo tempore ponunt,
 Sufficiuntque nouas semper voluentibus annis.
 Haud secus atque pares postquam noctisque dieque
 Libra horas minuens equato examine fecit;
 Cum gelida in siluas Aquilo glacialis ab Arcto
 Fertur, & aduersis miscet vaga prælia Cauris,
 Arboribus decus omne perit, nudataque honore

Marcent

Marent arua suo, & viduantur frondibus orni:
 Conuerso donec vector Nephelæius anno
 Arboribusq. nouas frondes, nouum & addat honorem,
 Et viridi siluas camposque coronet amictu.

Quod vero mirere, mares & femina vincit
 In genere hoc, animisque & forma, & robore præstat:
 Atque adeo cum treis fetu enitatur eodem
 Prædones generosa parens, mas vltimus imo
 Despectus lecto iacet, appellatur & inde
 Tertius: & dubites exemplo hoc credere doctus
 Agmina lunatis rapidum prope Thermodontem
 Concurrisse olim peltis, mediasque virorum
 Per strages fecisse viam; cum tela rotaret
 Penthesilea furens tanti dux femina belli?
 Hippolyte aut magno quondam congressa virago
 Alcida, calato auro cui baltens ingens
 Cingebat leuam mordaci dente papillam?
 Ingenio nam quid vel robore femina possit,
 Testis Achæmenio metuenda Semiramis arcu,
 Testis Edessena tantis spectata periculis
 Zenobiæ virtus: vireis pane illa minasque,
 Pane supercilium Romani contudit orbis:
 Tentyraq. & Solimæ palmosa cacumina Idumæ
 Sape Quirinales, vt erant tunc tempora, lauri,
 Sape illa Eoas in nos ducente phalanges
 Martius imbellem expauit Tiberinus Orontem.
 Crèdite Amyclæas lucta certasse puellas,
 (Certa fides facti) & membris per mutua nexis
 Sape verecunda corpus nudasse palastra:

B

Cumque viris sexum virtute aequante virilem
 Taygeti iuga per bacchanteis isse Lacenas.
 Credite, femineas etiam vrit gloria mentes,
 Et desiderium pulcræ per vulnera palmae.

Verum age, & accipitrum, quos ars venatibus aptos,
 Et potior natura hominum sollertia fecit,
 Musa refer species, tribue & sua nomina cuique.

Ab Ioue principium. namque omni ex gente volucrum
 Sola Aquila immunis caelesti à fulmine durat.

Inde etiam Iouis armigeram finxere poetae.

Illa animis reliquas & maiestate verenda

Tam vincit, quam vel petulantem pardalis hircum,

Aut orygas damasque Hyrcanis tigris in oris,

Gatulusue leo capreas ceruosque fugaces.

Nec tremor hic viuis solum, & stringentibus auras

Alitibus; remanent etiam post fata prioris,

Confessi que metus vestigia: quippe Aquilarum

Pennæ, etiam ex sanguine iaceant si à corpore vulsa,

Admixtas alias secum rapiuntque feruntque.

Nec magis id mirum, quam quod nunc pignore certo

Experti credunt: ovis ut si ex pelle lupique

Tympana bina pares, ac nostro ad prelia ritu

Distendas pulsesque simul; resonante lupino,

Haud secus ac si instet spirans lupus, & premat agnum.

Spirantem, penitus corium obmutescet ouillum,

Et pulsata sonum trepidabit reddere pellis.

Verum Aquilas inter (species neq. enim vnica earum.)

Præcipua est, fuluo ducit quæ nomen ab auro:

Illæ breui fulta est crure, exertisque superba

Unguibus incumbit: sed adunco prominet ore
 Rostrum ingens, patulisque è naribus ignis anhelat:
 In cæcos abeunt tum lumina torua recessus,
 Et ferrugineo vestitur corpus amictu:
 Caudaque præcipientes curto temone volatus,
 Sed robusta, regit, clauumque in puppe gubernat.
 Optima & ipsa æquans animis ingentibus illam,
 Corporis inferior quamuis sit mole, nec ungue,
 Aut rostro tantum valeat digitisue: sed ortus
 Non mentita suos, animiue oblita virilis
 Accipitres collata nothos facit. hanc quoque nostræ
 Valeriam dicunt, Graij Melanaëton, atrum
 Quod referat rostro pennis atque ungue colorem.
 Optima & in genere hoc, rutilus cui tergora plumis
 Sublucent, ruffoque intermicat ala colore.
 Præterea candor crista si surgat eburna,
 Et medios tractu sinuoso diuidat armos,
 Hoc roburque animumque notat: mansuescet & illa
 Arte mea, dominique ad clamorem eriget aureis.
 Quinetiam celerem rostro pedibusque recuruis
 Exturbabit agens leporem, factoque periculo
 Tolleat humi raptam librato pondere prædam.
 Nec non lucifugas meles, vulpesque dolosas
 Adpetet, & timidos rostro defiget onagros,
 Cum canibus raptam partita sagacibus escam.
 Hoc studio Hamonij circumsonat aula tyranni.
 Tercentum illi equites, quotiens venabula poscit,
 Tot pedites adsunt: longo nemus omne remugit
 Latrantum occursum, venatorumque repulsis

Vocibus. heic gemini, neque enim satis esse ferendo
 Vnus tanto oneri possit, cedente petauro
 Circum aquilam gestant: aliam totidem inde ministri
 Impositam subeunt: quarum minor illa volucris
 Ore, canum voces fingit, nemora auia complens
 Terrore ingenti: latebris tum excita repente
 Infelix fera prorumpit: ruit altera demum
 Sublimis compar magno stridore per auras;
 Inuolat inque oculos, & prouolat, atque capaces
 Expandens per inane sinus, caligine densa,
 Horribilique superuolitans calum obruit vmbra.
 Nec minor interea absistit: sublimis vt illa,
 Hac humilis sic terga volans premit, & latus vrget:
 Neue gradum referat retro, & vestigia vertat,
 Seu caprea, aut ceruus se se tulit obuius illis,
 Rostro atq. vngue minax vetat, & cum compare vireis
 Alternat socias, artemque remunerat arte.
 Nec mora, nec requies: furis exterrita tantis
 Donec in insidias caeca conualle locatas
 Precipitet rabidis fera mox lanianda molossis.
 Tantum humana potest industria. rarus at ille,
 Ac nullo venatus in his regionibus vsu.
 Ardua difficilisque, ac summi plena pericli
 Res quippe est, aquila indomitos compefcere motus,
 Naturamque ferocem adeo frenare domando.
 Dein grauitas immanis obest; & pondus iniquum
 Haud quaquam sufferre vnus queat; adde quod illa
 Interdum, liquido dum ventilat aere pennas,
 Conscipit ingenteis captiua mente furores,

Oraque solliciti nunquam temeranda magistri
 Vngue venenato rostroque inuadit acuto;
 In libertatem se se adseruisse priorem
 Dum cupit, & dulcis vita reminiscitur ortus.
 Nec facile admittit socias, atque vnguibus vncis
 In consanguineos, præda per sæpe relicta,
 Accipitres ruit, & cognato sanguine gaudet.
 Quanquam hoc tum demum multi contingere credunt,
 Cum suspensa videt pedibus volitare per auras
 Lora procul: nam tum prædam rata, protinus ardet,
 Hostileisque exercet inexorabilis iras:
 Montibus haud alias tantum natalibus vnquam
 Admissura nefas, vbi libertate fouetur,
 Nullaque seruitij vestigia, nulla vbi lora
 Nectuntur pedibus domini referentia nomen.
 Implumeis pullos ideo, a nidoque recenteis
 Corripiunt, captosque dormant, ac lege cõercent.
 Sic sensim captiua adolescit mascula virtus,
 Naturamque suam cultu dediscit & arte.
 Ni faciant, tenuis simul emittetur in auras
 Regia avis, Zephyrosque leuis captabit ouanti
 Gutturæ, clamantem dominum frustra que monentem
 Deferat, inque Notos procul errabunda recedat.
 Nunc alia accipitrum genera inspiciamus & ortus.
 Haud vnum rapidis nomen Falconibus vsus,
 Aut fors attribuit. Peregrinus namque vocatur,
 Cuius in ambiguo cunabula, cuius & ortus
 Hactenus ignorant æque omnes, quoue sub axe
 Aedificet nidum, quibus aut stabuletur in oris

Ille sed Eoo dum pergit ab orbe quotannis,
 Et medium terras inter prateruolat aquor,
 Sextili exacto capitur, captu/que domatur;
 Inde Peregrini nomen. quacunque volando
 Sublimis fertur, semper peregrinus & hospes,
 Qua subit Oceanum, quaque exit Phæbus, habetur,
 Incerti quia natales. Rhodos excipit illum,
 Aut Cyprus, aut altrix summi Iouis inclyta Crete:
 Inde huc aduehitur magnum caput, ardua ceruix,
 Depressus vertex: hinc candida linea vtrumque
 Per tempus transuersa coit, patulumque coronat
 Culmen, & in ramos plures ceruice reflexa
 Tandem abit, artificii præcingens colla catena.
 Immane haud ita corpus; at illi longaque coxa,
 Subtileque ala, breuia illi crura, breuisque
 Cauda per aduersum celeres regit aëra nisus.
 Caruleo rostro est, & acumine prominet oris,
 Cruraque cyaneo pallent infecta colore,
 Interdum & russo flauescunt oblita fuco.
 Quod reliquum est, compago illi procera, patensque
 Pectus, & alarum oblongis latera obsita fulcris.
 Ista Peregrini sed erunt certissima signa;
 Depressus capitis vertex, oblongaque toto
 Corpore pennarum series, pallentia crura,
 Et graciles digiti ac sparsi, naresque rotunda.
 Sunt quibus & furuo nigrescunt terga colore
 E genere hoc: vertex sed enim depressus, & unguis
 Arrecti, ac macri digiti, subflauaque crura.
 Quinetiam ex ipso poteris dignoscere nisus:

Nam recta ætherias elatus tendit in auras,
 Immotoque volans sublimis pondere fertur,
 Oblongis quoniam & spatiosis nititur alis.
 Iamque Peregrino succedit nomine dictus
 Montanus. mole exigua hic, fuscumque colorem
 Tergo humerisque refert: caput huic teres atque rotundum,
 Et nigris tegitur plumis, cinerisque colorem
 Summus apex præfert: hebes at rostrum, articuli que
 Carnosique, breuesque, huic & palearia crebris
 Interfusa notis, infectaque crura colore
 Cyaneo. oblongas sed non huic addidit alas,
 Quas, Peregrine, tibi natura: interque volandum
 Sapius inde illas iterato impellere motu
 Cogitur, & summa adnixus vi tendit in altum.
 Cum vero exuuias, anno labente, priores
 More suo posuit, nareis tum luteus ambit
 Circulus atque oculos: magis ex hoc, pectore deinceps
 Albescit, magis & nigrescit corpore toto,
 Et magis atque magis, veteres quo sapius alas
 Exuit, & veneto per terga colore renidet:
 Quoque Peregrini toto magis corpore formam
 Ille refert, tanto pretij maioris habetur.
 Verum hornus melior: nondum maturus ad usum
 Aucupij ramalis erit: sine crescat, & ante,
 Quam primo pennas recidiuas exuat annos,
 Libertate frui liceat, celoque patenti.
 Ille frequens Benearni oris, passimque Pyrenes
 Claustra per & montes, atque horrida tesqua frutetis,
 Quaque Bigerronum medios Tarbellicus agros

Inter saxa sonans Atirus secat, auctior & iam
 Tot fluuiis, longo sinuosum tramite cursum
 Tendit, & ostriferam prono lauit amne Lapurdam.
 Ille etiam Allobrogum montes, Alpemque niuosam
 Accolit, Heluetiis surgit qua proxima, & inde,
 Perpetuo Ausoniam dorso qua diuidit errans,
 Siluosi iuga celsa superuolat Apennini.

Ex ambobus & est Peregrino atque alite cretus
 Montano, quem tu Fugitiuum dicere possis.
 Is quia commisto de semine nascitur horum,
 Naturam sumit formamque ab utroque parente:
 Sed quo plus Peregrini ad formam accedit, habetur
 Hoc melior, magis atque in nostros utilis vsus.

Est & Rhipaei qui dum fugit aspera caeli
 Frigora, & aduersum praecipit descendit in Austrum,
 Spumofus Libycas qua Bagrada sulcat arenas,
 Fraude intercipitur, captusque adsuescit haberi:
 Nomen & huic Scythico: siquidem brumalibus oris
 Nidificat, gelidisque fouet regionibus oua,
 Atque Paratoniam fugiens petit inde Cyrenen.
 Ille Peregrino haud dispar, sed cruribus altis
 Nititur adsurgens, falcatisque vnguibus horret,
 Cetera persimilis: teneras ruffescit at alas
 Subter: & hic animis valet, adsuescetque magistro,
 Seu campo, seu forte lacu spectacula poscas.
 Montibus ille frequens Curetum, hoc Cypria pubes
 Vititur: hoc Rhodij nuper, dum fata sinebant:
 Sed nunc versa retro fortuna: en omnia vastus
 Horror habet, squalentque abductis arua colonis.

At nos interea qui nobis esse videmur
Felices magnique, & ab omni parte beati,
Ignavi spectatores tardique sedemus;
Communemque hostem patimur proferre quotannis
Vlterius regni fineis, atque addere partis,
Tuque adeo rerum cui nunc Hispanæ potiri
Fortuna tribuente datum est, quid cæcus in horas
Vltiora petis? Melitæ, viden, imminet hostis,
Et Siculas classe ingenti quatit improbus arces.
Quid Lusitanos flammis ferroque fatigas,
Impiaque ex damnis alienis commoda captas?
Quin potius, Fessam inuisam, regemque Marochi
(Si pudor est) contra, victrices verte phalanges,
Atque reposce pio meritis de sanguine pœnas.
Et tu qui impatiens alienæ Teuto quietis,
Otia qui quondam solitus mercede pacisci,
Nunc etiam nostros popularis milite campos
Assiduus prædo, tandem moueare tuorum
Cladibus, & reflecte oculos: en Pannonis ora
Defensoris eget longe post terga relicta.
Quid cauponato vicinos Marte laceسس,
Iniussusque moues inter nos arbiter urnam?
Te quoque & in partem culpæ nunc Galle vocarem,
Protracto niam per bina decennia bello
Stratus humi attritis opibus miserande iaceres.
Tu tamen inuicta pertendis mente; sed illi
Haud vnquam armorum satis est, bellique cruenti,
Cui virtus sua pro pœna est; iam parce querellis
Musa, agimur fatis miseri, nec numine nostro.

C

Sape loco est etiam Peregrini & Nobilis ales:
 Sed pedibus rubris, maculato pectore, rostro
 Subrutilo differt, ad cetera pane gemellus;
 Optimus à nido ille recens: namque ungue minaci,
 Et rostro defiget aueis quascunque per agros,
 Quæque errant vdo per stagna virentia musco:
 Immanesque grues, quas nunquam viderit ante,
 (Dulcia in expertis adeo tironibus arma)
 Ille etiam audaci temerarius adpetet ira.
 Quodque aliis plerunque adimit, sub lege seuera
 Atque hominum ad nutus actum in penetralibus auum,
 Huic animos addet: maiora pericula adibit
 Mansuetus, sumetque animos à voce magistri.

Nec paruo in pretio, aut vilis censetur apud nos,
 Degenerem ob formam, qui vulgo Ignobilis audit.
 Nam siquidem aut animis non est, aut viribus impar;
 Sed formæ vitium ingenita virtute rependat,
 Optimus is, prædæque insano feruet amore,
 Emissusque alios longe post terga relinquet.
 Hesperius longe melior sed habetur in oris,
 Atque Lycaonia subiectis partibus Vrsæ:
 Eois secus, atque vbi Sol torrentior vrit.

Rursus & ad formam Peregrini accedit, & omni
 Parte fere similis, dubium facit inter vtrunque
 Discrimen, fallitque artis per sæpe magistros
 Teutonicus: fusco nisi quod magis terga colore
 Nigrescunt, nisi quod plus inter cauda volandum
 Porrigitur, crebrisque notantur pectora guttus,
 Introrsumque albent coxæ, proceraque colla

Complectens niueo substringit fibula nexu.
 Ille animis morsuque valet, dominumque vocantem
 Audiet. Hercyniis, Vogesique in saltibus altus
 Nidificat, pullosque fouet: nidoque petitus
 Illinc, aut tereti irretitus colla sagena
 Aduerhitur, Peregrini olim laturus honores.

Nunc Lanij mores, vsum, formamque docebo:
 Hic verna est nobis, vbi fercula inempta parare
 Nobilium mensis, atque exercere culinam
 Dicitur: inde etiam ab laniena est indita origo
 Nominis. ille altum rapido secat aethera nisu
 Sublimis, rectusque columna attollitur instar,
 Immotoque volat prope corpore, lumina voluens
 Huc illuc; seu forte canis, casusue latentem
 Euehat improvisus auem; ruit ille repente
 Vngue ferox, rostroque minax, & pectore toto
 In praedam effusus, morsu desavit acuto.
 Accidit & persape, sed hoc ante omnia cauti
 Hoc prohibete nefas, quibus haec sunt gaudia cura,
 Concordeisque animos ciuili arcete duello,
 Vt geminos si quando emisseris, accipitrumque
 Dum minor insequitur, ruat auxiliarius alter,
 Cautaque auis catulos, Laniumque fefellerit ipsum;
 Tum vero ille ira frendens, & inultus abire
 Dedecore accepto impatiens, socialia vertit
 In socium arma ferox, praedaque inuadit omissa.
 Vtque etiam ex ipsa possis cognoscere forma;
 Huic capitis flauus color est, & pectoris aequae
 Vermiculis nisi quod tinctis ferrugine Ibera

Spargitur: at depressus apex, oculique nigrantes,
 Proiectique tument: angustis naribus auras
 Ducit, & incuruo atque hebeti ferit obuia rostro.
 Oblonga alarum series, promissaque cauda;
 Celestemque trahit rostro, articulisque colorem:
 Cetera persimilis Peregrino; verum ubi pennas
 Tempore praescripto posuit, color ille facepsit,
 Ceruleique loco croceus subit; heic quoque rerum
 Admirare vices, succedentumque colorum
 Indicio, disce alternis mortalia verti
 Omnia momentis, mutataque sede moueri,
 Atque alia rursus forma vultuque redire.
 Nec non & maculae pennis cedentibus, omni
 Parte renascuntur, modo per transuersa nigrantes,
 Inque aliis auri pretiosa luce refulgent.
 At veteres (mirum) fugiunt de corpore toto,
 Succrescuntque noua coxis, humerique superne
 Inducunt venetum, fugiente priore, colorem.
 Sunt etiam queis pura albedine terga renident,
 Vnicus & toto color est in corpore candor.
 Montibus Alpinis, aut per iuga Pyrenaea
 Nasci credibile est; niuis adsiduoque perennis
 Intuitu fieri, mater dum concipit ardens,
 Vt pulli teneris albescant vndique pennis.
 Nam licet informi remanent inclusa vitello
 Semina prolifica concepti in mente coloris.
 Illi etiam reliquos animis & robore vincunt
 Mansuescuntque omnes facile, adsuescuntque labori.
 Ex isto & genere est Haliaetus: ille vadofas

Litoris vndifoni, qua pollet luce, lacunas
 Improbis obseruat: placidum si forte per aquor
 Ludere limosa piscem deprendat in alga:
 Tum se librato demittit corpore praeceps,
 Pectoreque atque alis, neque in hoc sollertia desit,
 Desuper incumbens cedenteis discutit vndas,
 Et volucris medio venatur in aquore piscem.
 Ille etiam memor offensa veterisque ruina
 (Qua Megara Actaei quondam munita labore
 Alcathoi cecidit, conuulsa ab sedibus imis;
 Dictaeis nunquam Megara expugnanda carinis,
 Si non fatalem furiali percita a silo
 Scylla recidisset patrio de vertice crinem)
 Infestis animis Cirim premit: illa parentis
 Conspectum irati fugiens secat aëra pennis,
 Et sero errorem accusat, pactosque Hymenaeos
 Perfidia in pœnas iniustum experta maritum.
 Santonicos colit ille lacus, & litora nostri
 Obsidet Oceani; vitreas qua gurgite vasto
 In mare voluis aquas salicetis consite densis,
 At passim crebris distincte Carantone terris.
 Qua Thetis aquorei fauces spumosa Garumnae
 Intrat, & aduersas subeundo dimouet vndas:
 Qua circumducto temone Medullicus Ancon
 Flectitur, & placidum claudit mare, qua patet ingens
 Tractus arenarum, & viridanti subere opaci
 Litora præcingunt luci; qua pinea silua
 Turaque resinamque exsudat saucia olentem,
 Et medico piceos opulentat munere Boios.

Forma eadem huic Lanioq. eadem est, atq. inter vtrumq.
 Obscurum discrimen; habet quo quisque marintus,
 Vel Lanius dici possit: quin saepe periti
 Ambiguo peccant decepti lumina vultu:
 Et, nisi diuerso pastu gauderet vterque,
 Sape repertores artis turpissimus error
 Argueret. nam si porrecto hinc pisce marinum
 Falconem ad pastum inuites, Lanioque subinde
 Ponatur gallina, trahet sua quemque voluptas,
 Et propriam sibi vterque avidus prædabitur escam.

Est & Tunisea nomen qui ducit ab vrbe;
 (Barbarici caput hæc regni) teres atque rotundum,
 Et magnum caput huic: porrectis cruribus altus
 Insistit; Lanio minor est sed corpore toto.
 Hoc Itali vtuntur Lanij vice: plurimus Afris,
 Aucupioque frequens seruit. valet ille volatu,
 Haud habili quamuis nisu se tollat in altum:
 Sape loco & Lanij capitur maris: atque adeo eius
 Mas nullo in numero, penitusque ignauus habetur.
 Niceam hic circum, Ligurumque immania saxa,
 Massiliam, Iulique forum vetus, Antipolimque,
 Et Corcyraeis certanteis Stæchadas hortis,
 Vere nouo fluctus Libycos emensus oberrat:
 Quaque potens Arelate sequacibus alluit vndis,
 Auersusque caua Rhodanus petit æquora fossa.

Nunc Hierax nobis tandem dicendus, adunco
 Terribilis rostro: Peregrino hic maior, & armos
 Immaneis inter caput erigit, atque nigrantem
 (Plancus vti.) huc illuc aciem rotat: ardua ceruix,

Depressus vertex: squalent deformia terga,
 Et rigidis similes horrent hastilibus ala.
 Corporis erecta huic species nervosaeque crura,
 Proiectum rostrum, color & caelestis utrisque.
 Huius, ut & Peregrini, incertus proditur ortus:
 Litora at Aegaei circum, pelagoque iacenteis
 Cycladas, euantem Naxon, paruumque Seriphon,
 Et niueam Paron, & ditem Peparethon oliuae,
 Errantemque olim Ortygiam, viridemque Donyfam,
 Huc illuc volitans capitur Septembribus horis.
 Minoaque adeo Creta, Cyproque quotannis
 Classe importatur multa mercede redemptus,
 Nostrorumque hominum magno oblectamine venit.
 Heic etiam crebro mas est ipsius in usu:
 Mansuescit facile is cultura ac iussa capescit;
 Excitamque lacu praedam insectatur in auras,
 Campestemque gruem, nec non genus omne volantum.
 Est & magnanima Falconum e gente Triorches
 Seu Buteo: optimus hic & formosissimus ales
 Accipitrum in genere, atque animis, & robore praestat.
 Cum vero Autumnii veteres sub tempore primum
 Exuuias posuit, tum corpore pulcrior omni.
 Tollit ouans caput, atque erecta fronte superbit
 Torua tuens, patulisque exspirat naribus ignem.
 Caruleus rostro color est, atque unguibus aque;
 Et notulis passim pectus distinguitur atris.
 Ille ad Hyperboreum praedas agit improbus axem,
 Sauromatumque ultra sineis, extremaque Thules
 Litora; fecundos hominum volucrumque receptus,

Vaginamque olim mundi; districtus in omnem
 Europen vnde, & Libyen, Asiamque potentem
 Fatalis mucro populosas ciuibus vrbes
 Hausit, & ipsum adeo strauit tot cadibus orbem.
 Hinc dum ad nos niuium, & celi pertasus iniqui
 Tendit, oloriferumque Albim, celeremque Visurgim,
 Danubiumque superuolitat, Rhenumque bicornem,
 Excipitur laqueis, magnoque heic captus habetur
 In pretio. hunc Reges mensa dignantur amica,
 Et tractare manu gaudent, & voce canora
 Indocileis mulcere animos, inuictaque corda:
 Ast illi tacitam pertentant gaudia mentem
 Interea: ponunt furiales pectoris astus,
 Et cedit feritas patienti victa labore.
 Nil non audebit, nil non tentabit, vbi auras
 Captare aetherias domino emittente licebit,
 Aspice, non, quo more alij, stridentibus alis
 Subuehitur, crebrosque alternat in aëre gyros:
 Sed recto incedens graditur per inane volatu
 Arduus, & magni conscendit sidera celi;
 Vt vero nubes inter caput extulit altas,
 Precipiti raptus lapsu ruit, & furit ardens,
 Subiectamque oculis prædam deturbat ab alto:
 Illa sed horrificum penna trepidante latronem
 Expulsu alarum agnoscens, fugit ocyus Euro,
 Obliquatque latus, non ausa obuertere rostrum,
 Aut contra certare, aut cursum inhibere fugacem.
 Extremo memorande loco nunc Pumile nisi
 Labere precipiti, celebri siue Aesalo notus

Nomine,

Nomine, seu *Circus maui*, *Percnus*ue vocari.
Aesalo sis aliis, *Circus*que, ac denique *Percnus*,
Tu mihi *Pumilus* es; nec iam indignare minorum
Falconum in numero poni: suus heic quoque *paruis*
Constat honos, maiorque adsurgit saepe minori.
Tu *vireis* aliorum *aquas* audacibus actus,
*Ingenteis*que animos angusto in pectore versas.
Nec vero *implumeis* temere, à nidoque recentis
Ordine in hoc videas. ignoto quippe sub axe
Nidificant, *cunas*que struunt procul orbe remoto.
Forma ad *Falconem* accedit: sed mole *pusilla*,
Vertice depresso, *spatioso* pectore, *latis*
*Compactis*que *humeris*, & *obeso* *lumina* collo
Pronus humi figit: porrecta huic *cauda*, *breues*que
Alarum *penna*: *graciles* *patulique* colore
Infecti *croceo* *digiti*, *pralongaque* *crura*.
Vt vero *primum* *iuuenili* *tegmine* corpus
Nudatur: tum *summus* *apex*, tum *terga* *superne*
Ceruleo *sparsim* *fucata* colore *renident*.
Pumilus est: tamen & *titulos* & *nomina* *pene*
Vni *cuncta* *sibi* *Falconum* *mutua* *sumit*.
Et quisque, ut cuiusque *adsumit* *nomen*, & *eius*
Ore *refert*, *totaque* *fere* *compagine* *formam*.
Pumilus ille quidem est; sed non & *maxima* *paruus*
Prælia *detrectat*. nam *perdices*, *merulas*que,
Atque *coturnices*, *sturnos* quoque *comminus* *urget*.
Maiores etiam nec *inutilis* *illius* *inter*
Est *opera* *accipitres*: namque *in* *sublime* *rotatus*
Circum *audax* *prædam* *ludit*, *morsu*que *laceffens*

D

Cogit inaccessas oculis transcendere nubes,
Primus & ingentem medio ciet aëre pugnam.

Hactenus accipitrum, quos accipitrarius olim
Larvata simulacra sequi non vana rapina
Porrecto docuit scapo, atque audire vocantem,
Diuersas species, seriemque euoluimus omnem.
Nunc Fringuillaris nobis dicendus, & Astur.
Hos non spes prædæ reuocat, nec auara cupido
Emissos, sed amor desideriumque magistri
Dulce trahit, reducis ac pugno denique sistit.

Hic Fringuillarum nomen sortitus ab esu,
Arrecto capite, atque alis per terga reflexis
Gibbosos facili amplexu stringentibus armos,
Compacta forma erigitur, robustaque crura
Ostentat, patulosque pedes, proiectaque colla:
Tum nigra obscuros abeuntia lumina in orbis
Torna luce micant: nigrantibus vndique pennis,
Aut ferrugineo corpus vestitur amictu.

Optimus is, ciceris cui granum innascitur attri,
Qua prasinus curuo proiectum diuidit arcu
Torquis, & à reliquo rostrum discriminat ore.
Optimus & calamis cui cauda horrescit acutis,
Bissenisque super pennis adnascitur vna,
Interdum & binæ: nec non & pondere magno
Penditur. Illyria captus sub montibus altis
Aucupio aptus erit: vel qui Nabathæa relinquens
Regna procul, Solis versus contendit abortum,
Hesperiumque petit pelagus, Gadeisque remotas.
Sunt & quos Caralis, quos Cyrenus, & Africa mittit,

In pretio. his homines vulgo, lateque per omnem
 Ausoniam vtuntur; sed nostro creber in usu
 Teutonicus; transuersa illi per tergora pluma,
 Et rutilo splendent auro: generosior ales
 Haud alter se illo temere ferat: inde superbi
 Illius indomitique animi frangantur vt olim,
 Artis egent, cultusque, indefessique laboris.
 Degeneres calidis nasci regionibus, usu
 Compertum est: contra generosa & viuida corda
 Dat celi rigor, & Boreali vita sub axe.
 Inde procul dubio, nec spes est vana, petitus
 Aucupij pulcro feret in certamine palmam.

Nec non emissus pugili reuocante magistro
 Cum prada incumbens generosam expleuerit iram,
 Sauietque ungui satis, & satis ore, redibit
 Astur: in Armenia lustris, gelidique Niphata
 Dumosos inter scopulos, & inhospita tesquet,
 Ultra etiam mediam gemina inter flumina terram,
 Et citius telo properantis Tigridis amnem,
 Optimus aucupio, & nostros aptandus in usus
 Nascitur: angusto sed formam vulturis ore
 Exprimat; arguto capite, & ceruice superbus
 Proiecta, ardenteis spatiosum voluat in orbem
 Huc illuc oculos, ciliisque obscurus inumbret,
 Os quoque promineat: nigricans tum lingua palato
 Ludat, & incurui claudatur acumine rostri.
 Optimus Epiri sub montibus, optimus Astur
 Illyrico, Iulique foro, Venetisque petitus
 Optimus &, qui ad nos brumalibus aduolat oris.

Omnia ubi concreta gelu canaque pruina
 Semper, & ambiguo per bella Borysthene Moschi
 Sauromataque ruunt, crura illi erecta, patensque
 Pectus, & implicitos digiti curuantur in hamos.
 Optimus Hercynia in Sylua quoque nascitur, & qua
 Pandit inaccessos Bacenis opaca recessus,
 Astur: & argutum caput huic proiectaque ceruix,
 Et ferrugineis velantur tergora plumis.
 Verum hornus melior, vel qui iam corpore pennas
 Exuerit semel; at ramalis degener vsque
 Plangit, & infans clangoribus ilia rumpit.
 Utque etiam possis animos cuiusque futuros
 Indiciis certis dignoscere, pauca monenti
 Adde animum. luce in media, & splendore diei
 Constitue accipitrem ad Solem, clausisque fenestris
 Mox radios auerte oculis, atque eripe lucem:
 Nec mora, sublato incautum clamore repente
 Tange latus: tum si impavidus contra erigat alas,
 Exultetque toris, pugnumque inscendat herilem;
 Impiger ad praedam hic, animisque & viribus audax
 Stagna per & campos volucreis terrebit apertos.
 Illum etiam e multis, nec te fiducia fallat,
 Elige, proluuiem nitens qui eiectat in altum
 Prae reliquis, summique ferit tectoria muri.
 Roboris hoc siquidem est, animique ad cuncta parati
 Argumentum ingens. nostro quoque creber in vsu
 Mas illius; & in genere hoc non femina maior;
 Quanquam animis nisusque mares & robore vincat.
 Ignota haec priscis quondam, at nunc trita frequenti

Et longo explorata usu, assiduoque labore
 Accipitrum genera, atque ortus, variantiaque ora,
 Hac dixisse tenus sat erit: sed non capit omneis
 Hos angusta domus, congestum aut stramine culmen,
 Nec Buteonem humiles pascunt impune penates.
 Magnates hac cura adeo, & damno sa voluptas,
 Immensique decent sumptus, rege sive superbos.
 Talia Callirhoë spectacula præbuit olim
 Auspiciis, Franciscæ, tuis: cum ruris honorum
 Diues, inexhausto manaret copia cornu.
 Talia Germani fanum, dum sceptrâ tenebat
 Erricus; cum nulla domi sibi bella crearet
 Tutus ab externo, nisi forte lacefferet, hoste
 Gallus, & in patris laudes succederet heres.
 Cœnomanos his se se inter generosa iuuentus
 Exercet studiis: placido qua Mella volutus
 Flumine, qua Sebina rigat pater Ollius arua.
 Quaque Tridentinas Athesis discriminat Alpeis
 Deuexum Eridani properans se mergere in amnem.
 Fetaque belligeris qua ciuibus, vberè pingui
 Suspicit Euganeos humilis Vicetia montes.
 Vitiferum qua Pausilipum Sebete perenni
 Fonte lauis, magno quondam dilectæ Maroni:
 Quaque exit, rursusque in se redit, omine lauo
 Heu toties nostris tentata Neapolis armis.
 Aemulus & regum has pugnas, genus ipse potentum
 Heroum, & late vicina regulus oræ
 Cantilia nuper marens spectabat ab arce,
 Et medias inter turbas patriæque tumultus,

Vt cunque hac ægra solatia mente trahebat,
 Gallia amor Franciscus, & huius maxima sacli
 Gloria, deliciae que breues. ô, quis mihi vocem
 In laudes lacrimasque dabit deus? ô, tua digno
 Quis merita in patriam dicet, quis funera versu?
 An patris inuicti memorem decora alta, & opima
 Tot spolia, exuuiaque cruento ex hoste relatas,
 Partaque tot patriæ, vel in ipsa morte, tropæa?
 Magna ducis tanti circumsonat vndique fama,
 Multa viri virtus, multa obuersatur imago:
 Nulla tamen potiora sui monumenta reliquit
 Emeritus pater, & patriis iam debitus astris,
 (Hunc Phocæa licet celebri prouincia tollat
 Laude, Metisque suis nunc tandem reddita Francis
 Exultet, Rhæni fasces exosa superbos)
 Quam quod te demum, Francisce, superstite vitam?
 Exiit, & patrios fœdauit sanguine campos.
 Ergo, patre elato, in te omnes lumina Galli
 Conijcere, atque omnes votis communibus vnum
 Poscere, qui veteres rerum sarcire ruinas,
 Viribus atque oneri integri succedere posset.
 Nec dum animo exciderat, quanta virtute rebelleis
 (Vix tum prima genas vestibat flore iuuenta)
 Frenasses furias Tiberini ad fluminis vndam
 Pro patribus stans purpureis & gente togata:
 Cum te Roma suo in gremio complexa sinuque,
 Perge, ait, auspiciis tantis, atque omine tanto
 Macte animi iuuenis, virtus quo te tua ducit.
 Certa manet celo merces, tu fortis & æquus,

Fors quaecunque feret, tantum perferre memento:
Annosum genitor sub pellibus exiget auum;
Tam longaeva neant utinam tibi stamina Parca.
Dixerat, & tacito pressit sub corde dolorem.
Hinc Morini excipiunt: nec primo fracta periclo
Substitit heic virtus: quamuis iam cardine lapso
Res inclinarent nostra, fatisque sinistris
Protinus arderet ciuili Gallia bello.
Ergo fors cuneos agit, incautumque repente
In te vipereum virosa calumnia dentem
Exacuit; tu contra animis furiale paternis
Victor agis monstrum, domita inuidiaque triumphas:
Rumoresque hominum, & stulti quod opinio vulgi
Finxerat, & penetrans facile obrectatio in aureis,
Diluis, & vita tot crimina teste refutas.
Tu patriae siquidem adflicte, dum vita manebat,
Certa salus, columenque domus ingentis, in vno
Sospite te modo florentis: quae nunc quoque & vna
Te labente caput pronum demittit, vti flos
Purpureus, qui Sole adulescens nuper amico
Caesariem Zephyri arbitrio iactabat olentem:
At nunc ecce rota languet contusus aratri,
Virginis aut tenero carptus defloruit vngui.
Sic erepte iaces nobis, sic tempore lauo
Ante diem nos destituis, terramque relinquis:
Militiaeque vna tecum iacet vsus, & omneis
Armorum priscae exorta licentia leges
Sustulit: exultat nunc libertate nefanda,
Insultatque duci calo, milesque tribuno.

Iamque lues etiam hac paullatim serpit eundo
 Nobilium gliscens animis. hac sola laborum
 Præmia, virtutis nimirum hac vnica merces,
 Grassari & prædas agere, atque impune vagari.
 Quinetiam eximia pacis, quæc viuiamus, artes,
 Fæderaque oblita, & neglecta arcana regendi
 Imperij, ritus aboleti, regiaque ipsa
 Maiestas desueta coli, legumque minuta
 Relligio, & sparsis opibus conuulsa potestas.
 Nec non aucupium, Dianaque mascula sordet;
 Aucupium inuentum cæli, diuumque hominumque
 Grande oblectamen, parua quod imagine pugna
 Admiranda refert magni spectacula belli.
 Tot clades, tot damna vna, tot funera morte
 Accepta, vnus tot diruta Pergama fato.
 Te vero extinctum vitreis fleuerè sub vndis
 Naiades, tenuitque errantem Sequana cursum
 Turbidus, & latis stagnauit Matrona campis:
 Et totis ripis Franciscum voce cientes
 Auditi, atque iterum atque iterum, Francisce, vocantes.
 Sol quoque nube caua vultus obduxit amœnos,
 Obscuraque polus condi ferrugine visus.
 Ipsa suam tristis Diana inuidit Olympo
 Nocte illa lucem: quamuis inuecta quadrigis
 Fraternos plenis hauriret cornibus igneis.
 Te Dryades fleuerè dea; sed pectore vulnus
 Pressit atrox, omneis inter maestissima Clio,
 Atque ait, heu quot spes misera in te amissimus vno!
 Quæ laudum fecunda seges, quæ gratia nostris

Carminibus

Carminibus perit, quæ, quantaque fama poetis!
Morte tua excussis foliis & Palladis arbos
Aruit, & fratris Phœbi Parnasia laurus.
Ipsa etiam tecum ad superos Astræa recessit,
Et pudor, & pietas. quid nos heic sacra moramur
Turba, dea? manibus ter circum lilia plenis,
(Vos saltem hoc animam iuuet accumulasse merentis
Munere) ter circum lustralis spargite lymphas:
Et tumulum struite, & tumulo superaddite carmen.
Ultimus Hectoridum pietate insignis & armis
Franciscus iacet hoc, quo Gallia & ipsa, sepulcro.

E

DE RE ACCIPITRARIA

LIBER. II.

TE quoque & accipitrum etates, moresque do-
cebo,

Natura priscis arcana incognita seclis:
Tum quo quisque cibo pasci, qua debeat arte

Curari, & nullo exuvias posuisse periclo:

Qua lege aucupio adsuescat, dominique vocantis

Porrectum repetat pugnium, aut plumatile textum

Vibratum agnoscat, nutusque obseruet herileis.

Nec non paulatim excurrens, quis cultus habendis

Sit canibus (quando accipitres comitantur & illi,

Excitamque lacu prædam campisque sagaces

Exagitant, sociantque animos & fœdera iungunt,

Falconesque ipsi agnoscunt, & parcere discunt)

Expediam, ingentisque suo referam ordine puggas:

Si modo per montes qua me, lucosque sonantes,

Transque Padi ripas, & lapidis arua Timavi,

Et Rhenum, atque Albim, flumenque binominis Istri,

Palmiferum trans Euphratem, Nilumque secuta est,

Musa sinat, tantis nec Cynthius abnuat orsis.

Tu quoque silvarum, quaeso, ne Delia custos

Latona genus incepto ne absiste labori.

Nulli audita prius, non vlli dicta Camæna
 Adgredior: tu diua faue, vatemque per alta
 Nubila vadentem celi rege lumine claro.

Tuque adeo FRANCISCE ades, atque hanc aspi-
 ce partem:

Et paullum a grauibus libeat requiescere curis.
 Sat tibi pro patria, pro libertate laboris
 Exhausti satis atque super; nam que hospita tellus,
 Que mundi plagatam semota, quis angulus expers
 Nominis & fama, benefactorumque tuorum?
 Quaque Atlas vastos pelagi metitur hiatus;
 Quaque coloratis oriens Sol exit ab Indis,
 Eoasque domos Arabum, Maurumque relabens
 Aspicit Oceanum, bellis exercita virtus
 Nota tua est, totumque volat vulgata per orbem.
 Ergo age, & ignotos fluctus sulcante carina
 Da facilem cursum, atque adspira lenibus auris.

Principio haud eadem est cunctis, nec conuenit ætas.

Optimus e nido tener, implumisque petitus
 E cunis; rabie cui feruida corda, & amaro
 Felle tument, animi indomiti cui semper, & annis
 Augetur gliſcens sensim accedentibus ira.
 Impatiens ille imperij iuga mitia collo
 Deijciet, vix & precibus reuocabitur vllis,
 A teneris nisi consuescat, feritatis & olim
 Immemor ingenita, discat parere iubenti,
 Naturamque aliam humana superinduat arte.
 At quibus haud effrenis & implacabilis est mens,
 Ramales potius capiantur; vbi ire per altum

E ü

Depulsi a matre incipient, nidumque relinquunt;
 Cum nec dum se audent plenis adtollere velis,
 Sed timidi ramis errant, aut arbore fidunt.
 Sic elati animis paullatim & robore crescent
 Liberiore aura freti caeloque patenti.
 Et magna quod vix cura adsiduoque labore
 Adsequerere, dabit natura potentior arte,
 Vt prima euadant incommoda multa tenelle
 Aetatis, modicoque ferocia tempore alatur.
 Ast hornus reliquos inter laudatior exit:
 Qui nondum anniculus, primas qui corpore nondum
 Exuerit plumas: sed qui incunabula liquit
 Iam dudum, & ramis timidus non amplius errat.
 Ille animis cunctos integro & robore vincet,
 Si modo culturae patientis praebeat aureis,
 Nec libertatem nolit dediscere amicam.
 Verum ubi iam plumas anno vertente priores
 Exuerit, tum forma magis, tum robur, & ardens
 Vis animi crescit magis, atque augetur in horas.
 Optarim potius sed claustra domestica vt inter
 Priuataeque a deis horno iam maior, & olim
 Optimus aucupio, & magnos aptandus in vsus
 Exunias ponat, siquidem formosior ille,
 Roboreque atque animis praestantior, aethere prima
 Qui vacuo liber spolia exiit: at male iussa
 Accipiet domini, at vocem indignatus herilem
 Sape dabit ventis clamosi vota magistri
 Portanda, & surda reuocantem negliget aure.
 Ergo age, & vt genera accipitru variantia & ortus,

Sic quoque te, quondam ne decipiaris emendo,
Cuiusque aetatis certissima signa docebo.

Si positus nouus exuuiis cum pulcrior ales
Attollit pugno se se, pennisque coruscat,
Reliquia spoliiorum, exuti & nuper amictus
Terga per, extremam & caudam monumenta supersint,
Ille semel teneras posuit, non amplius, alas.

Contemplator item, tuberculus hereat ima
Si nare illibatus, ut adsolet: aspice crura,
Si scabris & adhuc horrescant aspera rugis,
Bis tantum iuuenilem ales mutauit amictum.

Attritu sed enim crebro si forte reuulsa
Iam verrucula erit penitus, si leuia crura
Exesis rugis tactu experiare fideli,
Ille, ter exutis spoliis, quartum integer annum
Ingreditur: rursus si nare caruncula summa
Succrescat, veterique olim adnascatur adesa,
Rursus & horrescant rigidis crura aspera squammis,
Ille quater plumas rediuiuus & amplius egit.

Denique Falconum in genere haec certissima signa
Aetatis prouecta, inclinantisque senectae:
Albescens guttur, nullis crura aspera rugis,
Naris & attritus longo tuberculus usu.

At Fringuillari quo pectore, & Asturis, olim
Rarefcunt macula magis & tenuantur ab aeuo,
Hoc magis ad senium vergit confectus vterque.

Iamque domi longa numerosa examina ludunt
Prædonum serie, resonant iam cuncta fragore,
Tinnituque aris, ferit aurea sidera clangor.

E iij

Interea victus ratio tibi summa tenenda:
 Nec non pro vario mutandus tempore pastus,
 Cum valet, aut panda collum ceruice remittit
 Accipiter, cum membra laborem, aut otia poscunt.

Non tamen accipitri quaeque adponenda cibando
 Delectu nullo: sunt quas prohibere decebit,
 Rursus quas adhibere interdum ad pabula carnes
 Expediat. tu carne agni, haduleique petulci
 Accipitrem satura, nigroque fluentia tabo
 Porrice membra auido, & fumantia corda calore.
 Optima campestris leporis caro, proderit vsu
 Obscuris gaudens habitare cuniculus antris.
 Villosam tu tantum auido ne porrige praedam,
 Neue etiam cerebellum, admordeat ore caueto,
 Ossae confringat rostro; nam certa sequetur
 Pernicies; lumbricus edax per viscera serpet
 Continuo, caput aut tentabit lenta grauedo.
 At contra murem villosum adponere quondam
 Proderet accipitri: caput alleuat illius esus,
 Et stomachum firmat, bilis quoque temperat aestus.
 Nec dubites etiam languentem carne canina
 Pascere: natium hac fouet, accenditque calorem.
 Vulpina est esu, multo turgescet obesus,
 Qui modo erat gracilis, succo, multaque sagina.
 Optima & inter auis, quamuis non obuia vbiq;
 Ardea stellaris; cuique oblita terga colore
 Cyaneo pallent, minio vel tincta rubescunt.
 In numerum hunc etiam veniunt & Colchicus ales,
 Et fringuilla vorax, cristaque insignis alauda,

Cuique vis vefci folita dat nomina ficus.
 Nec non infirmo calidam appofuiffe columbam
 Vtile erit, merulamque, & obefo abdomine turdum;
 Perdicemque, coturnicemque, hornumque palumbem.
 At fpiſi carnes ſucci prohibere memento,
 Vt bouis, atque hebetis porci, felisque, lupique.
 Quin & ouilla etiam diuturno noxiuſu
 Paſtus erit, nec non vitulina, atque anferis albi.
 Soluitur hinc cerebrum pituita, & frigidus, inſtar
 Stillicidi, in ſtomachum atque oculos praeceps fluit imber;
 Pruriturumque cient, macieque elumbia terga
 Extenuant toto ſurgentes corpore vermes.
 Tu quoque carniuori caueas ne ſe expleat eſu
 Alitis accipiter. praesto eſt nam noxa, repente
 Inſinuat ſe ſe ſucci viſcoſa maligni
 Congeries, ſtomachumque lues excenterat atra.
 At gallina boni ſucci eſt, vſuque frequenti
 Obiicienda auido; ſed que non incubet ouis,
 Aut pullos foueat: ſummum namque inde periculum
 Imminet. in genere hoc & praſtantiſſimus vſus
 Pullorum: longo accipiter ſeu forte labore
 Deſſus fuerit, deſſo hinc ſuffice vireis,
 Atque nouum robur paſtu adijce; ſiue dolore,
 Aut morbo iaceat demiſſis languidus alis,
 Haud alio melius purgabis noxia paſtu.
 Rurſus & in genere hoc excellit femina, crebris
 Vſurpanda cibus. ſed carni parce ſenili,
 Diuerſosque vna miſſus apponere cena
 Sit tibi relligio; ſtomacho nihil officit aque.

Hinc crudi humores, hinc viscera tensa laborant,
 Occulto sensim serpente sub ilia flatu.

Attamen & vario varius pro tempore pastus
 Adponendus erit. repetita nausea namque
 Sæpe dapis subit: ast inritat ventris orexim
 Esca alia inque dies alia, & fastidia pellit.
 Cura sit imprimis ne flamine edulia ab Austri
 Putescant, olidumue saporem rancida ducant.
 Tum mundam puro carnem superingere disco
 Si potis est, & adhuc fumantem à cade recenti.
 Limpida nec desit, iugique è fonte petita
 Lympha recens, feriatque oculos sitientis ahenâ
 Pelue micans: etiam penetrantis lumina Solis
 Angusta excipiat rima, pinguisque lucernæ
 Sub noctem tremula laquearia luce coruscent.
 Haud alia magis exultat re Martius ales,
 Pascendumque inter sæpe aut intingit in vndas
 Ore cibum, tergetque frequens, aut ventilat alas,
 Summaque pennarum vitreo fastigia rore
 Abluit, & pronò latus se corpore mittit
 Multa fremens, caudaque ferox micat, ac tremit artus.

Hoc animaduertes etiam mirabile in illis,
 Quod, dum vna æquales inter se pabula sumunt,
 Virtute inferior maiori cedat, & ante
 Detrectet libare cibum, quam sumpserit alter
 Viribus & forma atque animis præstantior ales.
 Hinc etiam augurium capiunt plerumque periti,
 Explorantque animos: tacito nam conscia sensu
 Mens cuiusque sibi virtutis: tanta futura

Indolis

*Indolis ingenita est reuerentia, tantus & olim
Sensus adultura teneris virtutis in annis.*

*Nec minus interea studiose incumbere debes,
Vt quemcumque habitum natura in seuerit olim
Accipitri, hunc summa cura tuearis & arte.
Cannabe in hunc vsum ex vili, linoque turundas
Coniungunt prædonis in os, & stuppea frusta,
Caryophylla quibus miscentur, at ille voraci
Gutture hians sorbet; nec deest tanta exitus arti.
Viscosus subito cerebrum fluit vndique riuus,
Pulmonesque etiam vndantes manante cerebro
Exonerant se se in stuppam: bibula illa nocentis
Haurit continuo humores, tumefactaque tandem
Egeritur stomacho varios infecta colores.
Quod si contingat, neque enim non accidet olim,
Obstructo vt sumptas non egerat ore turundas;
Tu pilulas ex succo aloes, casiamque recentem,
Trita chelidonij vel frustula porrige trunci.*

*Est aliud genus & prædonibus vtile cura,
Edurum vt calamum figant rostro, atque refigans
Vsq;ue magis, totoque obnixi corpore tendant.
Hoc nisi capitis grauitas morosa leuatur,
Et pituitosum egeritur de pectore gluten.
Nusquam intermisso id studio, cui talia cura,
Impiger inque dies iteret: nihil adiuuat æque.
Ac si quando ager dulcem fastidiet escam,
Aut caput in pectus demittet cernuus ales,
Ex aloë confectum adhibe purgamen amara
Pulegij tritum agglomerans ad pabula succum;*

F

Idque intestino gallina a morte recentis
 Insere, vel pulpis ad cenam inuolue paratis;
 Ne tetrum indocilis gustum praesentiat ales,
 Auxilium & posthac horrescat, opemque recuset.
 Tunc quoque & effreni, ne sauiat, adde capistrum:
 Ac simul in calidam pilulas demiserit aluum,
 Extemplo cura effetum supererige pugno
 Terga manu blande attrectans. iuuat hoc quoque summe
 Praesidium: labrusca acinos contunde, fragrantemque
 Adde super casiam, fragilique a stirpe reuulsa
 Radicis truncum, quae nomen ducit ab ipso.
 Accipitre, & tenui resolutam puluere misce:
 Alpinae his laricis resinam adiunge recentem,
 Bisque in mense adhibe: morborum haud certius vlllo
 Prima rudimenta, & serpens in viscera virus
 Praeuertes apte sumpto medicamine, & ante,
 Infecto quam dira lues se corpore prodat,
 Occultam extingues nascendi in limine caussam.

Quod reliquum est, tectis volucres stabulentur apricis,
 In quae Sol radios veniens immittat apertos,
 Suppositusque vapor penetret sub tempore bruma.
 Tunc quoque vel molli lana, pannoque petaurum,
 Cui superincumbunt volucres, munire memento;
 Ne ligni vel duritia saxiue rigore
 Intumeant crura, & segni torpore fatiscant.

Nec postrema tui pars haec numeranda laboris,
 Vno quoque pares vt frigida balnea mense
 Accipitri, & viuae linguas aspergine lymphae:
 Non illum male suada fames, aut acrius vrget

*Venandi desiderium, pradaeque cupido.
 Quippe vbi pura auido miscentur pocula, & haustu
 Expletur, studio videas gestire lauandi
 Nequicquam circum, atque alas vibrare sonantes,
 Proluere & pleno rostrum pectusque lauacro.
 Ergo prius cupidum claras quam in luminis auras
 Emittas, tu fontis aqua, tu flumine viuo
 Mergere caput, leueisque alas, caudamque micantem:
 Idque iterum atque iterum, coëat dum luna, retracta.
 Igneus auxilio hoc viuescit spiritus intus,
 Sopitique vigent sensus, studiumque lauandi
 Vanescit, quo saepe ardens, vbi nubila caeli
 Arduus ingreditur, frustra reuocante magistro
 Erro vagus fertur, fontesque remotaque longe
 Flumina peruolitat, vetitisque immergitur vndis.
 Iamque aderit tempus, quo plumas exuat ales.
 Heic adhibe sollers animum; prohibere licebit
 Hoc quoque, si libeat: sed nec mora parua pusilli
 Temporis in damno est, & habet victoria laudem,
 Si tantum superes cura studioque periculum.
 Necte spes faller: rediuiua namque iuuenta
 Prado ales caput attollet, tergumque superbum,
 Odrysium spirans oculisque & pectore Martem.
 Vt cum Sidonius surgens in cornua Taurus
 Annum aperit, reseratque solum, luditque per herbam
 Molle pecus, simaque occursant fronte capellæ:
 Lubricus exuitur senio, pulcræque iuuentam
 Induit, & longo sinuosa volumine terga
 Gramina per ripasque trahit, spirisque volutus*

*Arduus ad Solem serpens micat ore trilingui.
 Hanc festinato nunc exequar ordine partem:
 Magnanimi quando exactam quoque pertinet illa
 Ad curam accipitris: quamquam olim tardius a quo
 Tiro iugum subeat, disciplinæque seueras
 Serius addiscat leges, si forte moreris,
 Dum deplumetur natuiam grandior ales.
 Ergo age, rumpe moras, ubi Phæbo portitor Helles
 Soluet humum propiore calens, circumspice sollers,
 Num valeat, num quæue mali contagio laboret
 Accipiter, numquid macie tenuatus acuta
 Tabescat, lentoque piger mærore fatiscat.
 Tum succo, quod obest, primum expurgare salubri
 Cura sit, & solido corpus distendere pingui.
 Ante etiam lumbis, passimque animalia tetra
 Padore atque atra illuue prognata reuelle.
 Ni facias, scabiem accipitri feret improba pestis,
 Exhaustisque agros depascet viribus artus.
 Hus actus, humili abde loco, longeque reposto,
 Qua non audiri voces, non murmura possint,
 Accipitrem; angusto spectare foramine Solem
 Vnde queat, paruaque auras captare fenestra:
 Clatrâli aut include domo, aut supererige pugno
 Adreçtans blande loris vinclisque solutum.
 Heic festa fronde, & fluuiali gnauus arena
 Sterne solum, ne prædo ardens, dum corpora vibrat,
 Puluere commoto pectus deturpet honestum,
 Et teneris squalorem immundum contrahat alis.
 Tunc quoque, ne crebro nisi diuerberet auras,*

Adfiduus prohibe: turbata nempe quiete
Natura prohibetur opus. summum inde periculum
Imminet, opprobriumque magistro ac dedecus ingens,
Ni tanta ad finem perduxerit orsa secundum.
Hac alas propter refecet, cui talia cura,
Et pennas proprio signatas nomine carpat
Quamque suo, Latius quas verbis dicere non est,
Succisasque notet titulis, & nomina cuique
Adscribat: quo, si pennas vice Martius illa
Occulto vitio, aut casu non proferat ales,
Ordine quamque suo possit committere trunco,
Commissasque nouo doceat coalescere nexu.
Nec non ad viuum præcidere forcipe adunca
Hamatos vngueis, exquisitisque cibare
Effetum corpus dapibus labor vnicus esto.
Luce semel sed pasce: semel, dum septima in orbem
Itque reditque dies, salientia pocula misce.
Nec prius hinc volucrem moueas, extraue sub auras
Educas, licet & rediuiuis increpet alis;
Quam Methymnaeum qui vexit Ariona Delphin
Occidat, & media coëat cum Virgine Phæbus.
Cum Lyra præcipitat, caelo cum Thespius alto
Exoritur vector, Palamedæque volucres
Infestis repetunt Pygmæa mapalia turmis.
Tumque obnube caput, visa ne luce superbus,
Impatiensque mora nimio lasciuiat aestu:
Tu cohibe ardorem, atque irarum comprime motus
Luxuriam minuens, ne pigra per otia demum
Collectus soluatur adeps, sebumue lique scat.

Hinc ego qua porro cura, quibus artibus ales,
 Quo studio tandem nostri formetur ad usum
 Aucupij, atque manum ferat, ad spectumque patroni;
 Ut densas cali properet conscendere nubes,
 Porrecto aut humileis nisu glomerare volatus,
 Carmine præscribam: nec enim modus omnibus idem.
 Exiguae artis eget prado pugilaris, & olim
 Ad vocem sat erit domini si commodet aureis,
 Et pugno facili prada se sistat omissa.
 Sic Astur teneris, sic Fringuillaris ab annis
 Conclamandus erit, sed eodem ad prælia Martis
 Haud pinnarij amant cultu rituque doceri:
 Seu campis prædabundi emittantur apertis,
 Seu forte insectentur auceis per flumina, perque
 Stagna, & silvarum obsessas horrore paludes.
 Primum opus, exceptum laqueis, tenuisque sagena
 Deceptum furto, tepidis mersare sub undis,
 Et pipere infuso totum perducere corpus.
 Sic visco absterfo, membrisque calore leuatis,
 Accipiter madidus posita feritate quiescet.
 Nec non ille tibi vigil, atque in somnis habendus:
 Nec prius alma quies artus ac languida membra
 Irriget, aut dulci componat lumina somno:
 Hesperium novies quam puluerulentus in æquor
 Sol immittat equos, totiens quin roscida linquat
 Tithoni croceum surgens aurora cubile.
 Haud alio magis auxilio Phæbeius ales
 Mansuescet; tu sæpe caput nudare memento
 Interea, & vigili rursus sæpe adde capistrum.

Adsidua sic ille manu, attractuque frequenti
Haud leue accipiet palpantis iussa magistri.
Tange iterum caput atque iterum: contra ille procaci
Si morsu rostrum obuertat, rictuque minetur,
Subtrahæ dextram auido, atque tenaces effuge morsus,
Inque locum blandæ succedat virgula dextra.
Adde etiam proprias voces, & mollia verba.
Quod si blanditiis innata ferocia nullis
Vincatur, cum rictu ales diducta minaci
Vertet rostra ferox, aloës contra obiice frustum,
Aut allj tætri spicas, aut triste sinapi.
Sic admorsurum ingratus reuocabit amaror,
Et tandem memor a vitio absterrebitur illo.
Tunc quoque, luce ferox nimia ne se efferet, atque
Pectore turbatus diuerberet aëra anhelò,
Ferrea acu cilia exili præstringere filo,
Et premere adducta, & sensim coniungere verum est.
Res olim trita, ast extremi plena pericli,
Nec temere aucupibus nunc vsurpanda peritis.
Cruribus hinc facili subnecte ligamina nexis
Caprino ex corio, aut ceruina ex pelle, iugatis
Indicibus binis, domini qui insignia cari
Calato argento referant, nomenque laremque;
Transfuga vti si olim Cauris portantibus ales
In loca diuersa ex oculis ereptus agatur,
Agnosci indicio possit, dominoque remitti.
Vix credas, paruo quam tempore longa locorum
Interualla volans superet; quam multa peragret
Aequora spumosas calo attollentia nubes.

Mira canam, sed certa fides, ac digna profecto,
Cuius apud seros constans sit fama nepotes.

Villeria ad castrum, aucupio cum forte vacaret
Vrbis pertæsus Franciscus, amor Musarum,
Accidit, & non esse potest quin accidat olim,
Vnus ut e multis, quo non præstantior alter
Et gyros glomerare, & circumflectere nisus,
Sublimeis vel aueis punctim detrudere ab alto,
Altius euectus deerrauerit, æthere sudo
Dum pauidas sequiturque grues, ventosque ferenteis.
Omnia tentantur frustra: fugit ille per auras
Perfidus emansor, rapidisque per aëra pennis
Tormento properat, volucrique citatior Euro:
Et Tartesiaco dum Sollauit a quore crineis,
Rursus & Eo a mortaleis lampade tingit,
Oceanum supra fertur, Tamesimque Britannum,
Londini & fessus tandem super adstitit arce.
Proditus inde sono, pretiosi muneris instar
Errico offertur. conspecto ille alite latus
Agnouitque notas, & Sint hæc pignora nostræ,
Dixit, amicitia: magnum hoc mihi fœderis omen:
Martius ecce ales belli pacisque sequester
Aduolat, & dextro fœdus tantum omine firmat.
Transfuga sic Falco captus, subitoque remissus
Letitia excipitur magna; rex munere gaudens
Fusca serenato discussit nubila vultu:
Continuoque locum exquirat, quo captus, & horam,
Atque diem, tempusque fugæ coniungit, & alta
Singula mente putat momenta, & digerit horas.

Tunc

Tunc vero stupefacti animi, rex haret & ipse,
Et pariter cunctis subit admiratio mentem.

Imprimis, nimio ne pondere victa laborent
Crura, vide: butyro intus rigida illine lora,
Et corium subige, ac circum lentescat adherens,
Attritoque femur substringat fibula nexu.

Interea facili superanda ferocia cultu,
Et pectus palpare manu, tergumque iuuabit
Sapius, & blanda vocis gravitate sonora
Effrenis mulcere animos, mentemque rebellem,
Vocibus ille etiam humanis adsuescere discat,
Præbeat & faciles domini clamoribus aureis.
Tuque adeo immanis spatiofo pectoris antro
Finge sonos; quales vicinum reddere litus
Assolet, intento cum nauta celeumate portum
Prensandum monet, & propiori adpellere terra.
Stentorea aut quales olim sub imagine Iuno
(Si Colophoniaco fas quicquam credere Homero)
Edidit, & populos vocali terruit ore,
Cum pavidos iterum ad pugnam reuocauit Achiuos.
Hoc quoque & artis opus nostra, prolixa & acuta
Vox vt sit, tandemque graui producta tenore
Desinat, & longos iteret per inane boatus.
Ac prius ingluuiem calido quam sanguine diri
Prædonis saties, tironem saepe canora
Voce voca, pugnumque auido prætende iugalem.
Ille fame, quam ferre nequit, stimulante sequetur
Vsq̄ue recedentem & sensim vestigia retro
Flectentem, ad nutus tandem adsuefactus herileis.

G

Sic pugno circumlatus, sic saepe capistro
 Detracto, ad vigilem statuatur nocte lucernam.
 Hoc autem imprimis caueat, cui talia cura,
 Ne pavor improuisus agat, vel Panicus horror
 Instabileis subeat mentes: vix post modo cura
 Mansuescent securi vlla, non vocibus vllis
 Fidere, non domini audebunt se credere pugno.

Proxima nunc cura est, lorum vt plumatile tiro
 Vibratum agnoscat; tenuis ita namque per auras
 Si quando errabit, scapo hinc atque inde rotato,
 Ad vocem properabit heri, praedamque relinquet,
 Artificis praeda specie deceptus inani.
 Ergo age, & angustis inclusum sepibus horti,
 Funiculo innexum claras in luminis auras
 Nudato capite emitte, & versatile torquens
 Inlicium, ad praedam tironem clara tuentem
 Magna voce voca: impatiens subito ille morarum
 Insiliet, pedibusque premet simulacra recuruis.
 Tu quoque tunc, nec sit mora, pulpamenta voraci
 Exquisita para; blanda quoque murmura vocis
 Adde: memor tanti benefacti, elatus in altum
 Tendet iter quotiens; plumatilis indice lori
 Conspetto, in pugnum praiceps descendet herilem.
 Huic benefacta animo, pariterque iniuria nunquam
 Pectore decedit memori. sin forte periculum
 Detrectet primo, & nolit parere iubenti,
 Non ideo desponde animum, vel omitte laborem
 Inceptum: nam quo studij maioris egebit,
 Viribus atque animis tanto praestantior olim

Euadet, primosque feret prædator honores.
 Cuncta adeo docilis conando industria vincit.
 Iamque tuos vrge successus: nec mora, saxo
 Constitue accipitrem in plano, flammantibus vnde
 Omnia luminibus ferri per compita possit,
 Atque suos ortus agnoscere. rupibus altis,
 Et prærupta inter caloque minantia saxa,
 Prædones, genus id, volucres cunabula figunt.
 Hinc libertatis memores vitæque prioris
 Vertice detecto simul educuntur in auras,
 Sibila terrifico vibrant immania rictu,
 Et pando obuertunt horrentia pectora tergo.
 Tu contra inlicibus verbis obnixus & arte
 Ter circum & totiens petram lustrare memento,
 Nunc frontem, nunc terga petens, scapumque rotatum
 A tergo propere confertas proijce turbas
 Inter, inexhaustis clamoribus ilia rumpens.
 Sic sensim adsuescant magis ac magis ora tueri,
 Et voces audire adstantum, & ferre tumultus.
 Quod si tum ad prædæ simulacrum interritus ales
 Aduolet e saxo, atque ereptum lumine toruo
 Vestiget, rursusque repertum inuadat, & ardens
 Protinus effuso in prædam se corpore mittat,
 Hinc iam te optatos iubeo sperare triumphos.
 Ergo vbi conspicuum diffuso lumine calum,
 Et, Zephyri si flabra sinant, pacata quiescent
 Omnia, Falconem tu campo educe patenti,
 Et pugno circum fer eques, qui sune remoto
 Iam tuto emitti queat, emissusque redire,

Illectus vana pellacis imagine prada:
 Atque humileis pradas, primum pete, mox reuocatum
 In pugnum accipitrem, ac scapo super incumbentem
 Dulci pasce cibo: neque tunc sollertia desit,
 Semper vt assuescat scapo magis, atque rapinam
 Pennarum inlicio, specie lactatus inani,
 Post habeat, quotiensque elatus tendet in altum,
 Indice conspecto redeat, pradamque relinquat.

Sed tirocinium primum fortuna sequatur,
 Conceptasque olim haud dispar spes exitus aquet,
 Ne flagrans animi vigor ille obtusus hebescat,
 Aut primo virtus succumbat fracta labore:
 Acceptam is siquidem feret agra mente repulsam,
 Consciis & probri aut vacuas secedet in auras,
 Aeternum aut merens ignauos exiget annos.
 Hoc ne contingat, si quando prada ruentis
 Eludet morsum accipitris, fallatque sequentem;
 Pra manibus semper tibi prada parabilis esto,
 Errantemque alta conclama voce, reuersum
 Scapo siste super: visa subito ille superbus
 Spiranti per dico, ratus pradam, irruet ardens,
 Collectasque iras, rabidamque explebit orexim.
 Hinc aliam atque aliam pradam pete: sic tibi sensim
 Maior commoditas, atque experientia maior:
 Ipse etiam melior Falco accedentibus annis
 Adsuescet magis, & maiora audebit in horas.
 Si vero emissus quondam aut secedat in alta
 Emanator nemora, aut praeter votum arbore fidat,
 Ille tibi saepe est scapo per inane rotato,

Clamosisque sonis reuocandus, & illice præda.
 His quoque si nec dum moueatur, & improbus artem
 Negligat & dominum; sedet, æternumque sedebit
 Ignauus: damnum ille tibi laturus & ingens
 Dedecus, in vacuas sine perfidus exulet auras.
 Nec vero aucupij sit cura nouissima, alendis
 Vt canibus studeas, cultuque atque arte regendis.
 At non vna horum species. quibus hispida setis
 Terga, quibus promissa altos coma verberat armos,
 Barbaque villosum in pectus propexa recumbit:
 His, si quando vagas per stagna sonantia anates
 Perque lacus pulsabis agens, fulicaeque palustreis,
 Vtere; non amnes rapidi, non flumina tardant,
 Vndiuagique lacus; ardor quippe igneus illis.
 Caruleis prolem generosam arcesse Britannis,
 Atque Caledonia, namque hinc gens optima, silua.
 His genus adde aliud, quibus & sunt hispida terga,
 Villosa auricula, crisporum at torta pilorum,
 Et breuior series: at non propexaque barba,
 Caligant ciliorum aut densa lumina nube.
 Quales Atuaticis vulgo nascuntur in oris,
 Vicinasque vrbeis circum, qua Scaldis inundat,
 Belgij honos, celo Scaldis gratissimus amnis.
 E genere hoc, ineunt & aquas altasque paludes
 Maiores densis armati corpora vilis.
 Naribus ast alij præstant, rostroque minores,
 Campestreisque agitant prædas, dumosque peragrant.
 Vltimus illorum est ordo, tenuis quibus errat
 Et rarus per terga pilus: sed candida tota

*Mole superficies, & crebris oblita signis,
 Vermiculisque nitet; non tot sub nocte serena
 Astra micant rutila late radiantia luce.
 Plurima Aquitanis ad nos gens finibus exit
 Venatrix: rigida his aures, & lumina quosuis
 Ad motus intenta, sagax & naris acumen,
 Vis & odora ingens: sed quam pilulisque larignis,
 Et melle infuso, Pharique aspergine aceti
 Proderit exacuisse, & agrestis vi calamintha.*

*Imprimis catulos claustris & carcere frena:
 Nec non, agnoscant socios in praelia vt olim
 Accipitres, vna aucupio iam rite peracto
 Pascantur catuli: sic aduetudine longa,
 Communisque vsu mense, & clangore sonoro,
 Alitibus discent aliquando parcere amicis.*

*Quid memorem interea varios per inane volantum
 Concurfus, magno quidue ictas pondere ruptis
 Visceribus crepuisse grues, miluumque ferocem
 Verbere pennarum deiectum, & remige cauda,
 Camporum medio spectanda duella teatro?
 His ego narrandis, siquidem audax singula quaeque
 Persequar, & casus omneis expendere coner,
 Deficiam, excedatque modum iustumque volumen,
 Arte noua quod surgit, opus. non si mihi linguae
 Sint centum, centum ora sonent, vox ferrea, pulmo
 Aere rigens triplici, tam multa euoluere possim,
 Aut maiestatem subiecti aequare canendo.
 Ac veluti qui praecelsa speculatur ab arce,
 Aut Nili ad fauces, umbra expertemue Syenen,*

*Aut Cnidia adspēctat clara sub nocte fenestra
Ardentis caelo flammās, Titaniaque astra:
Ille quidem varios ortus notat, interitusque
Stellarum, & validas humana in corpora vireis:
Non tamen ille potis numero comprehendere certo,
Aut ratione putare, ac mente refigere cuncta,
Dadaleo natura poli qua fornice fixit.
Haud aliter mihi nunc vsu venit. aspice, pugno
Nam simul emissus Falco ruit, impete magno
Radit humum primo, ac sua per vestigia serpens
Ambages magnas petit & diuortia longa:
In gyros donec glomerato saepe volatu
Euehitur tandem nisu sublimis in altum.
Sic vbi praecipiti commotus murmure turbo
Exoritur, camposque rotans, segetesque supinas
Verrit; maioresque sinus primo integrat, hinc se
Contracta in spatia, atque angustos colligit orbes,
Pulverea nube inuoluens terramque polumque.
Fit late sonitus, circum nemus omne remugit,
Sibilaque alternat rapidis singultibus aër;
Diffugiunt omnes campis, iuga soluit arator:
Ipse suas sub colle, aut ima valle recondit
Pastor oueis: vulsa interea ab radicibus imis
Fraxineaeque trabes, & robora Dodonea
Per siluam immani se se effudere ruina.
Haud aliter subito Falco euolat, vndique apertis
Disiliunt campis volucres, nemorumque latebras
Attonita subeunt, & ramis obsita densis
Lustra petunt: latitant pica, silet improba cornix,*

Et late celo pauor & tellure vagatur.
 Atque ibi seu miluus, seu se tulit ardea contra,
 Bellatore vno peragitam magna nequit res.
 Ipse adeo ante omneis ludi scenæque choragus
 Extra signa audax validum procurrit in hostem,
 Et punctim cedit, morfuque laceffit in ani
 Pumilus accipiter, donec caput a there condat
 Ardea: tum gemini paullum tellure morati
 Falcones sublime petunt, prædamque sub altis
 Nubibus inuadunt, rostroque atque vngue fatigant.
 Cernuus hic supra pronò se corpore præceps
 Mittit, subiectumque adlabens deijcit hostem;
 Ille premit latera, & conanti feruidus instat
 Nunc frontem, nunc terga petens; contracta sed illa
 Arrectos vngueis contra dstringit, & alto
 Sustinet aëre se, atque occulta fraude sub alas
 Erecti mucronem oris clam cauta recondit.
 Anxius interea clangenti voce magister,
 A rostro vt caueant, iterumque iterumque monere,
 In latus obliqui aduersum: at leporarius ima
 Valle canis calum defixa luce tuetur,
 Impar dum pugna incassum luctata diuque
 Ardea consternata ruat: tum dente cruento
 Corripit attonitam, rostrumque in sanguine mergit.
 Iam si fert animus sublimem euertere prædam
 Asturis auxilio, seu se ferus anser apertis
 Venanti præbebit agris, limouæ paludis
 Obruta anas vluas inter iuncosque latebit,
 Tu sede in insidiis tacitus, furtiuæque contra

Bella

Bella para; pedibusque orbeis, crepitantiaque ara
 Rapta manu preme, tum conspecto errone propinquis
 Abde caput latebris: demto tamen vnde capistro
 Accipitri possis ieiuno ostendere pradam:
 Mox Corybantæo Berecynthia cymbala ritu
 In numerum pulsata moue, ac simul excitus anser
 Alta petet, vel linquet anas pauefacta paludem,
 Prædonem super emitte, emissumque sonora
 Voce rege: ille avidus prædam per inane sequetur,
 Transuersoque minax cursu prohibebit euntem.
 Ac veluti rigido balista impacta petauro
 Densatis circum clypeis testudine facta
 Ambulat, obstructosque aditus, moleisque refringit
 Obiectas, murosque & celsas ariete turris
 Deijcit: at vacuæ propugnatoribus arces
 Linquntur, vari apparent in mœnibus hostes:
 Victor ouans urbem ingreditur per vasta ruina,
 Depopulatque domos, flammæque ac vulnera miscet.
 Haud aliter librato incedens pondere prædo
 Consequitur fugientem, & terræ adfligit adhaerens,
 Immanemque sitim restinguit sanguinis haustu.
 Heic momenta etiam caute obseruabis, & ante,
 Quam fugiens celo caput inferat arduus anser,
 Accipitrem emittes, humili perrepere nisu
 Qui suctus, summa vestigia ponet arena.
 Ne forte occursu fiat manifestus aperto,
 Altaque displois tendentem ad sidera pennis
 Terreat incassum prædam, impastusque recedat.
 Rursus & hoc caute obserua, cum stagna lacusue

H

Excita anas, crepitante sono exanimata, relinquet;
 Præmature Astur ne pugno emissus herili
 Pracipitet cursum, pennisque sonantibus vndas
 Prædam interceptam super obruat. inde periculum
 Imminet & damnum domino. nam territa vbi vndis
 Mersit anas caput, & cæno se condidit alto,
 Sape Astur ruit vna ardens, alasque palustri
 Tingit aqua: ast illa marcent humore soluta,
 Nec sufferre valent, rursusque efferre sub auras
 Immersum corpus, nimioque madore grauatum.
 Ille natat frustra, terque heic conatus anhelos
 Tollere se nisu, ter rursus absorptus inhasit;
 Luctatusque diu, tandem fatalibus vndis
 Obruitur, rerumque vices expertus, & ipse
 Fit timidus præda alitibus, prædaque sagina.

Nunc vnde accipitri hæc adeo contraria, tamque
 Pugnantis sortita modos vis insita fluxit;
 Ales vt altitium in gentem implacabilis hostis
 Bella gerat, nutus tamen idem obseruet herileis,
 Et cultu humano domitus mansuescat & arte,
 Dicite, Pierides, primaque ab origine causas
 Indagate rei, seriemque reuoluite facti.

Perfidiam Troum, & spretos vlturus honores
 Neptunus structis pactos pro mænibus vrbus,
 Per Phrygios late spargebat brachia campos.
 Nec mora, sternuntur segetes, labor irritus anni,
 Spesque iacent hominum; Simois iam deserit alueum,
 Et Xantho aggeribus ruptis sua flumina miscet.
 Vix summis nemorosi Ida iuga fluctibus exstant,

Admittuntque greges; mediis natat Ilion vndis.
 Tum cuiusque rei obsessos vrgebat egestas,
 Summaque frumenti penuria. non tamen illi
 Vecordeis posuere animos, oracula diuum
 Scitati, aut Lycias sortes, Phœbumue rogarunt;
 Sed quasi non diuum iussu, non calitus esset
 Illa immissa lues; vicina per opida mittunt,
 Qui Cererem cœmant rebus solamen in arctis,
 Auxiliumque petant, ceteque immania contra,
 In cælum vastos cete eructantia nimbos
 (Is miseris cumulus diuinæ accesserat ira)
 Expediant classem, & socios hortentur ad arma.
 Illa tempestate Hierax rex nomine dictus
 Pollebat late imperio, iustissimus vnus
 Qui fuit, atque omneis inter tota Aside terra
 Diuini cultus & seruantissimus equi.
 Hic Mariandynos magna ditione tenebat,
 Cauconasque feros: huic tum piscosa Sinope,
 Huic & Pontica Amastris, & ardua fronte Carambis
 Parebant, buxoque virens pallente Cytorus.
 Huc oratores præcincti tempora oliua
 Mittuntur, manibus vittas laurumque ferentes,
 Qui certum tanto feriant cum principe fœdus,
 Et victum, armatamque petant in prælia classem.
 Acceptis ille hospitio, Quod poscitis (inquit)
 Hoc dabitur. pietas iubet id mea, quippe ego nullum
 Curarum, tantarum & opum, lateque patentis
 Imperij fructum duco, pretiumque laborum,
 Quam bene de cunctis in vita posse mereri,

H ij

Alloquioque inopes dignari, opibusque iuuare.
 Nulla mora est; vestris quamprimum edicite lati
 Ciuibus; arma, viros, duce me, classemque paratam
 Exspectent. vix desierat, iam classis in alto est,
 Armatique foros complent: iam remige crebro
 Inuersa Euxini spumant vada salsa profundi.
 Iamque in conspectu Tenedos, iam Troia pubes
 Prospectans longe exultat; cum seuus ab alto,
 Aegaei quo rege tremit circumflua ponti
 Regia, Neptunus furiali incanduit aestu:
 Et quis (ait) nostras posthac procumbat ad aras
 Sacra ferens, cumuletue pius altaria donis,
 Si consulta Deum vindicta reuincitur arte
 Humana, & scelus est mortali vindice tutum?
 Alcides potuit monstro eripuisse biformi
 Hesionen: fuit hoc illi per numina pronum,
 Et sua virtutem patriam fortuna secuta est.
 Ast opibus non iste adeo qui fudit auitis,
 Non feret hoc impune Hierax; resperferit aras
 Sanguine taurorum, & sacros adoleuerit igneis,
 Haecenus in superos pius: at nunc impius esse
 Desinat, insanaque luat periuria gentis.
 Haud plura iratus. picea caligine caelum
 Conditur, & Zephyris aduersi flantibus Euri
 Insurgunt, gelidamque Notus concurrat in Arcton,
 Et vastos tollunt connixi ad sidera fluctus.
 Sic vbi conuersis inimica in cornua castris
 Infestisque animis concurritur, agmine facto
 Inter se armati multa vi vulnera miscent,

Crebrescuntque ictus. ingens fragor aethera complet,
 Et denso caeci glomerantur puluere campi.
 In diuersa trahunt haud secius aequora venti,
 Ex oculisque procul Troum spem classis amica
 Eripiunt; resonant vnda, & caua litora plangunt.
 Dumque insperato turbatum murmure pontum
 Attonitus ductor puppi despectat ab alta,
 Et frustra meliora deos sedet omina poscens;
 Ecce repentina circumstant vndique caelo
 Immissa volucres, & diris aethera rumpunt
 Cantibus. heic Hierax primum temerarius arma
 Cingitur, & stricto crocitantum auertere nubem
 Molitur ferro & flammis; illa acrius instant,
 Conantemque vrgent magis & magis vsque fatigant.
 Iamque illisa vadis classis, pratoriaeque ipsa
 Aegaeum fractis tabulis rimosa bibebat:
 Indoluit casu summi regnator Olympi,
 Fraternalisque odiis finem dedit, atque seueras
 Parcarum leges, & ineluctabile faedus
 Fatorum elusit: neue immortalis auaro
 Mersa mari mens corporea cum mole periret,
 Fluctibus ereptum pernicibus extulit alis,
 Et pedibus teneris vngueis confixit acutos:
 Vltoremque animum & memorem pietatis auitae
 Addidit. hinc & adhuc odio genus omne volucrum
 Sauus habet, veteresque adeo nunc improbus iras
 Seruat: at illa fides, desideriumque iuuandi
 Humanum genus, & pietas generosa remansit:
 Hinc hominum ad voces exultat, & arte magistra
 Accipiter paret monitis ac iussa capepsit.

An magis Ismaria notissima fabula Thrace
 Ex vero trahit, & nomen famamque meretur?
 Sic referunt vates, nec fingunt omnia vates.
 Namque alium memorant, cui religionis auita
 Haud dispar studium, iusti par cultus & aequi,
 Cuique Hierax nomen, populos rexisse potentes,
 Herbofo gelidus qua margine clauditur Hebrus.
 Huic concreta pigro Maotis marmore, & ipse
 Europa limes Tanais pro limite late
 Sparsi erat imperij, rapidumque Propontidos equor:
 Belligeras sibi tot gentes adiunxerat armis.
 Ast ubi consiliis praeceps deserbuit atas,
 Continuo a bellis Hierax se ad mollia transfert,
 Mordacesque fugat toto de pectore curas.
 Nam quis erit modus arumnis, qui sine exitus? inquit.
 O mihi si exactae properata retexere vita
 Fila, per aeternas leges ac fata liceret;
 Quam non sollicitus venturi temporis auum
 Degerem, & ignava securus pace laterem,
 Haud quemquam metuens, non formidandus & ulli.
 Sat fama, at atique datum, patriaque, meisque:
 Quid moror ulterius noua gaudia? iam mihi tandem
 Viuere decreui, totumque reponere, quicquid
 Insomnis per tot vixi sub pellibus annos.
 Nunc iuuat umbrosos indagine cingere saltus,
 Visco fallere auceis, vel misso figere telo,
 Lunatoque vrsos adoriri in montibus arcu.
 Tu dea, sanguineis cui victima plurima Tauris
 Concidit, & patrio sacris de more litatis,
 Exsequimur vota, ac iussos adolemus honores,

Iam mihi numen eris; tuque ô Titanibus arce
 Aethera pulsas, superato & Gange superbus,
 Adsis Bacche pater; iam concipit icta furorem
 Mens Nysæ tuum: trepidum cor palpitat, Enoe,
 Bacche pater. thyrsūque rotat, ferulasque sonanteis,
 Ogygiumque cauis ululat conuallibus, Enoe:
 Perque vagos Hæmi anfractus, Rhodopenque niualem,
 Impositumque olim siluosa Pelion Ossa,
 Nunc iaculo ceruos, volucreis nunc terret acuto.

Forte via fessus longa Cytheræius ales
 Exesa rupis salebroso in pumice sedit.
 Olli tardipedis pertasa Erycina mariti,
 Ad carum properans dederat mandata Gradiuum:
 Securos paret amplexus, atque oscula blanda;
 Esse procul fraudes. humili per inane volatu
 Lapsa columba volat celo, mandataque perfert.
 Ipsa Venus niueis inuecta per aëra cygnis
 Subsequitur: circum volitant Risusque, Iocusque,
 Et Lepor, æternoque in tonsus crine luventas:
 Aura fauet Zephyrusque leueis moderatur habenas:
 Rarefcunt late nubes, animam ipse repressit
 Thrax Boreas, Zephyro gaudis & hospite cessit.
 Aduentum sensere Dea, syluaque, feraque:
 Mars ipse insolitas concepit pectore flammæ.
 At non infelix Hierax, cui sanguine pigro
 Cor stupet, & patrio duratum frigore pectus,
 Prasensit; visamque procul de rupe columbam
 Protinus intorto mediam transuerberat ictu.
 Illa iacet: rex exultat, factoque superbit,
 Et certos ictus, ac nescia fallere tela

Ignarus fati laudat sortisque futura.

Et longum Mars (inquit) haue: secura paramus
Arma; periclorum satis est, creperique duelli.

At Dea, cui iam pridem omnis mora longa videtur,
Aduolat interea, indignaque ut morte supinam
Vidit humi famulam, atque oculos auersa retorfit:
Heu scelus! heu crudele nefas, quid amabilis ales
Commeruit? iam ne ista petor per vulnera? dixit:
Vindictamque ferox animo meditatur; & olim
Scilicet expectem, fodias dum perfide, nudum
Ense latus (dictis his regem affatur amaris)
Ambrosiumque bibant venabula tincta cruorem?
Non Diomedea satis est me cuspide vulnus
Accepisse manu, magnoque iniuria calo
Et nobis non vna satis? non angue Typhæi,
Enceladique minis satis est semel aethere in alto
Magnanimum tremuisse Iouem? tu pace cruenta
Bella moues, iterumque vocas ad prælia diuos.
O male tot bellis, male tot defuncte periclis:
Tene periclorum tædet, vitæque prioris?
Compositaque ideo vicinos pace quiescis
Inter, ut Ortygiam mutata sorte puellam
Per nemora & siluas Mauorte sequare relicto?
Nimirum illa tibi portus, requiesque laborum:
Illa tibi fesse statio tutissima vite
Securam spondet post bella exhausta senectam.
At faxo inuenias plus alta in pace pericli:
Quam si saeva pares pharetratos arma Gelonos,
Immaneisque Geras contra, pictosque Agathyrfos.
Plura loqui vetuit dolor; exsanguemque columbam

Misit

Misit in ora viri : rigido concrefcere roftro
 Os illi, & teneris velari brachia plumis
 Ceperunt, vncoque pedes horrefcere cornu:
 Conatusque fuga pœna subducere corpus
 Plus folito leuis euehitur, terramque relinquit,
 Et tenuis Hierax tandem fugit altus in auras.
 At socij magno interea clamore requirunt
 Per nemus absentem dominum : volat arduus ille,
 Clamoresque haurit cupidus, fequiturque vocanteis,
 Signaque dat motis nequicquam pendulus alis.
 Mansit amor comitum, atque odium exitiale volucrum;
 Nunc etiam Amphipolim fupra, Macedumq. per agros
 Venantum iuuat, vſque memor, ſocia arte labores
 Alta tenens, facilemque capi dat ferre rapina
 Indigenis partem, partem ſibi vindicat ipſe.
 Sed iam deuexo properat nox humida celo,
 Singula dum accipitrum capti luſtramus amore.
 Conclamate citi erranteis in tecta volucreis,
 Conclamate; nocet noctis Falconibus vmbra.
 Iam, ni auris tinnit, videor ſub valle reducta
 Latratus audire canum; nemora alta repulſa
 Voce ſonant: vocat ecce ſuum Diana poëtam,
 Et ſecum inuitat vicini ad fluminis vndam
 Ponere membra ſolo, viridique quieſcere in herba.
 Mox ego collectis heic viribus (vltima quando
 Pars ſepti ſuperat non contemnenda laboris)
 Accipitrum accingar morbos, curaſque ſalubreis
 Dicere, & aternis mandare in ſecula chartis.

DE RE ACCIPITRARIA
LIBER III.

*A*M quibus aduersus pesteis, & semina
dira,
Morborum, accipitrumque lues, atque vl-
cera hiulca

Præsidiis vti consultus debeat auceps:

*Quaque etiam plagas, letaliaque obliget arte
Vulnera, & obducto doceat coalescere callo,
Exsequar. hæc longi nobis meta vltima cursus
Scilicet, & tanto finem impositura labori.*

*Casta faue Dictynna, tuas in carmina vireis
Exposco; extremum quod te nunc adloquor, hoc est.
Tu quoque, seu Cynthonue tenes, Pataramue, Rho-
donue,*

*Phæbe ades, & propior veniens tua numina firmes.
Inuentum medicina tuum est, naturaque per te
Incolumis, multosque hominum stat vita per annos.
Ipse Coronides sanguis tuus, ille medendi
Herbarumque potens, fati rescindere leges
Ausus in Hippolyto quondam, facti illius ergo
Ab Ioue cum Stygias esset detrusus ad vndas,*

Arte tua rursus vitamque animamque recepit:
 Ille sed Egeria lucis adoleuit opacis,
 Virbius hac propter mutato & nomine dictus
 Effugit Iouis iram, & ineuitabile fulmen.
 Salue opifer, magnum Latiis decus addite diuis:
 Cum rebus populi adflictis in vota vocatus
 Liquisti antiquas ædeis, Epidauria templa,
 Squamosique anguis specie per cærulea vectus
 Fixisti æternam Tiberino in gurgite sedem.
 Non tibi tunc lingua vibrantes ore micabant,
 Horrida non picto surgebant spicula tergo;
 Virginibus sed colla dabas plaudenda Latinis
 Mitis, & adducta verreas flumina cauda:
 Salue iterum humani generis tutela, salusque.

Nec vero si te totus iam suspicit orbis,
 Si tibi vicina gentes iam brachia pandunt;
 Despexisse humileis ideo mea numina Musas
 Debueris, tenuiue inflatas murmure auenas.
 Tu mihi suscepti iam pridem carminis auctor:
 Te sine, nulla tuo sine nomine pagina crescit:
 Adsis, FRANCISCE, & conatibus annue
 summis.

Principio tam sunt morborum signa, vagique
 Circuitus, aliique alio pro tempore motus
 Seruandi, queis res hæc accipitraria cordi,
 Quam quibus humane commissa est cura salutis.
 Ingluuiem hæc propter saturati gutturis ore
 Reiectam vulgo inspiciunt, arti que magistros
 Non pudet accipitris studio explorare recentem

*Proluuiem, & radio facies digitoque probare.
Hac Asclepiadis magno stat gloria alumnis.*

*Ordiam a capite; illud fons vitæque viaque
Per tubulos vagus innumeros qua spiritus exit.
Ergo ubi vi morbi cervix labefacta grauescit,
Sternutatio crebra subit (nam hæc signa sequentur,
Serus ubi accenso succedet vesper Olympo)
Et coniuventes liuentia lumina sensim
Præstringunt ciliorum orbes; tum corpore toto
Fricus, & in terram defixus visus hebescit.
His contra auxiliis auertes triste periculum.
Lardum in frustra seca, sectumque liquentibus vndis
Merge iterum atque iterum, bouis & confunde medullâ;
Admixtoque croco pilulas hinc confice, moxque,
Pectore ubi atque ima virus deiecerit aluo,
Ante focum statue, aut radiantia lumina contra:
Nec prius hinc avidum prædonem ac multa minantem,
Quam binis post, pasce horis; triduoque laborem
Hunc repete: inde piper contunde & dilue aceto;
Hocque tibi sit cura agro tergere palatum
Accipitri, & dulci nareis perfundere odore.*

*Sæpe etiam fauces præceps cadit humor in agras,
Aut oculis vnguem obducit; sæpe inde palatum
Intumuit, limenque insedit bathracos oris,
Et caua sub lingua radice cubilia fodit,
Aut dira carcinus edax serpigine creuit;
Perniciem aduersus tantam præsentius vllum
Haud isto commenta hominum est prudentia sollers
Præsidium: tu ferrum aude distringere candens;*

Obtusoque feri prædonis acumine cristam.
 Illa mali sedes. alio mox transfode acuto
 Obstructas nareis ferro, triduoque quieti
 Concesso, spatium post illud diuide rursus,
 Lumina quod rostrumque inter iacet, haud mora, morbus
 Soluetur, licet & diuturnior hæserit olim,
 Per ferrum admoti pelletur viribus ignis.

Ergo si papulæ fauces, animæque meatum
 Occludant, ne quid possit glutire ciborum,
 Auxilio mature opus est; tu collue oliuo
 Tonsillas cornu infundens, & gutture aperto
 Summa recrescentis fastigia comprime carnis,
 Et radice reuelle, cruor dum manet, ab ima.

Si quando ast oculum serpens pigro vngula morsu
 Obsideat, tunc ferro vnguem tunicamque recide
 Excernens circum, roseumque infunde liquorem.
 At caliganteis hebetat cum tania visus,
 Cæruleaque obiecta præstringit lumina nube,
 Gangaum piper, atque aloen, & graminis herbam
 Contunde, & sudo resoluta hæc omnia calo
 Iunge simul, tenuique adfectam hoc puluere partem
 Consperge. huius item non est despectior vsus:
 Vre Cytheriacam Vulcani munere concham,
 Qua solitus Triton, dum personat æquora late,
 Cæruleum in gremium palanteis cogere diuos.
 Insuper & pigrae testudinis incoque testam,
 Et cinerem ex istis pupilla insperge retusa,
 Iure chelidonij infuso vel puluere trunci.
 Tum si in palpebras cerebro fluat vnda soluto,

Collue amygdalino lacrimantia lumina oliuo,
 Harenteisque hircuos dolci perfunde liquore.

Rursus in auriculas teretes si noxius humor
 Decumbat, ferrum crepitanti accende camino,
 Fragrantemque rosam candentis acumine virga
 Infer in auriculas, obturatosque meatus
 Ferro aperi, putris coëat ne tempore liuor.

Carcinum at contra bouis admiscere medullam
 Proderit, atque suis dissectum in frustula sebum;
 His liquor accedat confusus partibus aequis
 Mellis arundinei: dolci tum collue oliuo
 Vlcus, & inflicto sub lingua vulnere, virus
 Expurga quantum satis est, atque elue tabum
 Gossipio impresso tergens, plagamque recentem
 Lure capillaris terque & quater illine planta.

Sape etiam incauto, nimiam stagnantibus vndis
 Aut pigro dum fonte sitim leuat, improba apertum
 Repsit in os furtim penetrans & adhaesit hirudo.
 Hinc praeter solitum nares, mora nulla, tumescunt,
 Creuit vbi poto ventrem distenta cruore
 Bellua iners, morsuque larynx peruellitur acri.
 Ingluuiem at frustra diducto nititur ore
 Reiectare ales, signa haec nam certa sequentur,
 Gutturaque obstipus conatu pandit inani.
 Praesidiis contra licet his auertere morbum.
 Cimicis exusta graueolentem in guttura fumum
 Demitte, aut citri stillatum infunde liquorem
 In fauces, tetro nares aut vnge sinapi:
 Nulla mora, exanimis prono labetur hirudo

Pectore, & accipitris soluentur membra dolore.

*Tum si forte sacer caeca vertigine morbus
Tentet agens caput, & dira caligine vertat,
Proderit occipitis foueas aperire latenteis,
Et summum ferro candenti stringere culmen:
Glutiat hinc avidus pingui manantia rore
Balsama; mentastri queis succum, & Pontica mixtim
Castorea adiunges; sunt & qui rasile ferrum,
Saccharon, & Pharia tundunt nigra semina lentis.
Illa malum valet aduersus tutela caducum.*

*Accidit & persape, cauo sub fornice rostri
Fistula vti abscessu/que superfluitante cerebro,
Materia fiat; curam nunc accipe morbi.
Tu capitis primum postica pilare memento,
Sanguine dein porci line butiroque recenti
Nudatas partes: hinc venam diuide ferro,
Quae geminos transfuersa oculos per tempora cingit:
Mox tenuis missa stringatur vena cruore,
Rursus & vngatur vulnus, rugosa cicatrix
Dum penitus coeat, butiro & sanguine porci.*

*Hinc alij atque alij succedunt ordine morbi,
Quorum nunc ortus, causas ac signa docebo.*

*Si iecur immodico feruens incandeat aestu
Sive intemperie ingenita, vitioque ciborum,
Letalem signa hac morbum manifesta sequuntur.
Guttur inardescit, liuent subter sola planta,
Palloremque cutis trahit haerens corpore toto.
Ante veni casum, & purgantibus vtere succis,
Radicemque rhei madefactam flumine viuo*

Lunge cibus; pastus iecori medicabitur agro.

Sic etiam, pulmo si decumbente catharro
 Obrutus, & nimio sub pondere pressus anhelet,
 Accipiter pascendus erit; carnemque caprinam
 Proderit in minimas dissectam adponere partes,
 Coryciumque crocum miscere, & saccharon vna,
 Inde minutatim setas concidere porci,
 Et concreta nigro miscere coagula tabo
 Cura sit, Assyrioque dapeis distinguere costo:
 Fossilis his ramenta salis confunde, & oliuum,
 Et nuper positi dissolue albumine lento
 Cuncta oui, madidumque liquore hoc imbue pastum.

Fit quoque difficilis graueolentis anhelitus oris,
 Asthmate si subito correptus langueat ales.
 Illisit seu tergum ardens ad saxa cadendo,
 Dum sequitur prædam, gelidusque sub hepate sanguis
 Distortis coijt venis, animæque meatum
 Obstruit; aut temere concepit frigora magnum
 Post æstum, & rapido toleratos Sole labores.
 Signa mali hæc quoque sunt: nequicquam pectore prono
 Aestuat, & rostro frustra conatur hianti
 Vitaleis sorbere auras, vteroque recusso
 Palpitat, & recta diuerberat æra cauda.
 Ergo si fauces dolor occupat: abde quieto
 Accipitrem tecto, lucem vnde patente fenestra
 Hauriat, & clatris Solem admittentibus almum,
 Huc illuc discursat ouans per inane volando.
 Rasura hinc chalybis contrita, & puluere glebæ
 Armenia, Hyblæisque fauis condire memento

Adpositam

Adpositam carnem. Sin ipsis renibus alte
 Insideat dolor, & desuiat vlcere putri,
 Asparagi Samia radices incoque testa;
 Adde & feniculi fibras, atque inde liquore
 Expresso pastum, vulpini aut puluere sparge
 Pulmonis; Falco sic fiet ab asthmate liber.

Viscera si quando infestat concretus & anum,
 Aut astu nimio iecoris, vitioque ciborum
 Calculus & sauo distendit membra dolore,
 Signa dabit morbus. pigra vix egeret aluo
 Proluuiem Falco; calcem quoque & illa colore
 Exustam referet, Sirboniacumque bitumen.
 Inde tumor pedibus; nareis dolor obstruit agras.
 Auxiliis his contra opus est, cineremque recocti
 Pumicis ad trutinam iuuat hircinumque cruorem
 Admiscere cibus: tum myriophylla, leuique
 Puluere saxifragam tenuatam adiungere debes;
 Verbenaque sacra pilulas exinde parare.
 Si vero nec ope hac lentescat calculus haerens,
 Tunc ferro flammisque malum expugnare decebit.

Annosa sed cum sensim ex putredine natus
 Lumbricus lento vexat praecordia morsu;
 Crebrius & iusto plus oscitat, & tremit ales
 Horridus, atque humeros, ictus quasi vulnere, inertes
 Stringit, & adductis tacitus se colligit alis.
 Sape etiam plumas, morsus qua sentit edaces,
 Vellicat, & toruo collimat lumina vultu.
 Tu quid opus facto aduersus morbum accipe tantum.
 Barbarici tere frustra rhei cum melle liquenti;

K

Adde absinthia tetra, ingrataque centaurea,
 Theriacam miscens vna, pilulasque paratas,
 Si qua fides arti, tantos seruabis in vsus,
 Iam si olim crudas infirmior expuat escas,
 Et reuomat magis atque magis, quae sumpserit ales,
 Seu stomachi vitio, quod odor grauis arguit oris,
 Aut casu: neque difficilis tunc cura medenti.
 Vtile erit stomacho miscere absinthia terra,
 Et nardi spicas, & caryophylla, rosasque
 Sanguineas, acorumque, & amico semine amomum,
 Corralia & guttis Perseia tincta cruentis
 Cum siliquis aloës; his nux accedat odora,
 India quam secunda creat, fungusque marinus,
 Nondum auidi fungus rictu glutitus aselli:
 Et resina vdo Chia de cortice manans
 Lentisci, nec non ex aquo & Pontica radix.
 Ad stomachum faciunt generosi & pocula Bacchi
 Plerunque, & redeunt effeta in pristina vires,
 Accipitri si bina meri cochlearia dentur,
 Et poro longum iaceat resupinus Iaccho:
 Interdum & cochleas dilutas lacte capellae,
 Aut muliebri etiam, & tarde gradientis asellae
 Propinare auido expediet, ranasque palustreis.
 At cum nodosa renes arthritide languent,
 Nec potis est ales caelo se ad tollere aperto:
 Tum pilulis cerebri vitium expurgare decebit,
 Et medios ferro candenti figere lumbos.
 Mox super addatur stertum factura sinapis,
 Nariciaque picis par portio, & omnia dulci

Dilue butiro, factumque his vlcus inunge.
 Proderit & tepida renes perfundere lymphas.
 Centaurea adhibe, rutamque, & Hymettia mella,
 Dictaique herbam dictamni, & amara salubris
 Absinthij folia, atque aloen, tristesque lupinos;
 Hydropiper, mentamque, ingrato & galbana odore,
 Atque hæc cuncta simul Phario dissoluere aceto
 Matura cum felle bouis, reneque perunge.
 Tum balanus fiat decocti ex vnguine mellis,
 Et centaurei, atque aloes, fellisque suilli.

Sæpe etiam fetus per tempora femina, plumas
 Cum primum in caueam positura reconditur, oua
 Concepitque vtero, mortisque pericula adiuit.
 Quippe renascentem simul ac Zephyritides aura
 Egelidis renouant sub vere teporibus annus;
 Extemplo insolitis ardent præcordia flammis,
 Inspiratque nouum calefacta per ossa venenum
 Dirus amor, vimque ex oculis & pabula sumit.
 Inde mares ad spectu arcent, longeque relegant,
 Qua non audiri gemitus, tristesque mariti
 Plangentis voces, non tristia murmura possint.
 Ni faciant, annique fugam vernantis & horam
 Præueniant fatalem, & tempus amoribus aptum.
 Insinuat teneris contagies caeca medullis
 Languida tabifico depascens membra calore.
 Hinc desiderio absentis macrescit vterque,
 Inque dies furor augetur, damnoque salutis
 Femina sæpe maris fetum memor edidit aluo.
 Haud aliter, paribus flammis cum corda duorum

Vrit saeuus amor, gaudet praesentis vterque
 Conspectu, inque oculus se quisque & pectore versat.
 Alter ab alterius sed si complexibus olim
 (Dissidium crudele) procul cogatur abesse,
 Siue domum retrahit morosi cura parentis,
 Aut pudor, & rigidi vox imperiosa tribuni
 Militia sub signa vocat; piger ille seuera
 Iussa facit, cacoque absentis carpitur igni.
 Illa furit, passisque errat laniata capillis
 Dilecto viduata viro; nam spectra recurrunt,
 Praeteritique aui simulacra & dulcia furta:
 Angitur, & lento sensim confecta dolore
 Liquitur, vt niuibus fluit Alpe cana solutis.

Nuper vt absentis tota deperdita mente
 Daphnidis ingemuit caussa Carnutis Hyella.
 Illam vos montes, vos Pyrenæia arces,
 Et silua & saltus, illam generose Garumna,
 Indigetesque dei, Nymphae, Faunisque bicornes
 Vidistis quotiens plangentem pectora palmis,
 Absenti quotiens in Daphnide suspirantem:
 Dicite, namque recens dolor, & meminisse potestis.
 Sape loqui voluit, luctantia saepe repressit
 Verba dolor, saepe & vox arida faucibus haesit:
 Ac via vix tandem iusta laxata querella est.

Tu patriam sine me vises carosque penates,
 Daphni, nec absentem tenera miserebit Hyella:
 Oscula nec, vocesque & murmura blanda, susurrosque
 In mentem veniet meminisse; ah cur mihi, Lesis
 Cum te conspexi primum temeraria ocellis,

Non eadem, quæ me victam fera sub iuga misit,
 Sors tulit & vitam? cur me rapis improbe tecum,
 Absentemque trahis? verum quando aspera fata
 Eripiunt mihi te, nec nos patiuntur amore
 Expleri cupidos, & dulcis pascere flammæ,
 Viue memor nostri: quamuis longinqua locorum
 Nos dirimant spatia, & tardi mora temporis obstet,
 Viue memor, nec te fidei certissima quondam
 Pignora ferre meæ, grati monumenta furoris,
 Paniteat; fors hæc etiam meminisse iuuabit.
 Ergo per Aruernos montes, Elauerque vadosum
 Dum properas, Segusjque Forum, Ligerimq. sonantem,
 Ad Lugdunensem seu qua piger influit aram
 Mistus Arar Rhodano: tutus seu ponte Matisco,
 Munitusve loco Cabilo, seu Diuio castrum
 Te tenet, externa dices aut merce Tricasseis
 Iam præteruecto, populosa Lutetia amicos,
 Et torta cum veste sinus tibi Sequana pandit.
 Sis memor vsque mei, nec te, quæcunque laceffet
 Forma recens oculos, noua per spectacula ludat.
 Quæque mihi hinc abiens mandata extrema dedisti
 (Nam memini, inque sinus lacrimarum depluit imber)
 Hæc animo repete, & memori sub pectore conde.
 In patriam inuitus rapior, mea dulcis Hyella:
 Ah tibi ne tantum (dicebas perfide) victrix
 Concidat, atque alio mens incendatur amore:
 Aut iurata noua caleat constantia flamma.
 Quæ tunc dicebas, eadem tibi dicta putato:
 Iamque vale; atque breuem reditum si victa querellis

Indulget fortuna meis, tu protinus a me
 Amplexusque artos, atque oscula mista susurris
 Expecta: sin heic mora me diuturnior arcet,
 Letifera, mora nulla, cito me tabe peresam
 Tristis, & indigna lugebis morte peremptam.

Dixerat illa graui mentem inflammata dolore:
 Nec minus absentem tacito sub pectore Daphnin
 Vrit cura vigil, cacosque resuscitat igneis;
 Alternas contra ille refert saepe ore querellas
 Virginis ad voces, fortasse & tristior ipse.
 Accipitrum tantus furit imis sensibus ardor,
 Garrula vbi tectis nidum suspendit hirundo,
 Et vetitos nimia accendit vicinia amores.
 Inde mares procul ablegant, vt diximus ante,
 Praesidiumque adhibent contra, vrinaque calenti
 Sexennis pueri perfundunt pabula, & inde
 Molliri que ouum dissolui & protinus vsu
 Compertum est. Quin oui etiam (quis crederet?) haustu
 Occultis pereunt natura effectibus oua.
 Sunt & qui lacrimam Leneæ hos vitis in vsus
 Vere nouo prodesse putent, atque inde liquorem
 In pastum instillant, interstitioque dierum
 Paucorum conceptus abit sine tormine fetus.

Iam tineas contra, patitur cum corpore toto
 Profluuium, plumisque suo non tempore Falco
 Exuitur propera; densata quippe meatus
 Pelle obturantur, nudum accipitremque relinquunt.
 Aurea acu primum cruris tibi vena secanda;
 Mox partem implumem line amara cortice oliuæ;

Huic ferri rasuram, & myriophylla, & alumen,
 Purpureamque chelidonium, nitrumque petulcum,
 Centaurea, aloenque, subactam & saluiam aceto,
 Et Capitolini sterius simul anseris adde.

Cunctorumque loco, neque tantum cetera profunt,
 Tu Libani sudata iugis opobalsama misce.

Sape pedes ruit in tumidos & noxius humor,
 Et metus est, lapsu cancer ne temporis auctus
 Serpat, & vna vlcus ferat immedicabile secum.
 Ergo para auxilium, stuppaque inuolue tumorem,
 Et stuppam perfunde oleo, roseoque liquore,
 Cappadocum saluunge, & sulphura vna, & alumen,
 Acaique acori succos, ebulique rubentis
 Radicem; terra his liquefacta Cimolia aceto
 Accedat, vel quam mittit Vulcania Lemnos:
 Nuper & inuento quam fundit ab vbere tellus,
 Qua Ligeris flauas conuoluit turbidus vndas,
 Siluosoque harena arx Aripendia cliuo
 Despicit Ambosias sublimi vertice turreis.
 Sin & opem reuens pergat crudefcere morbus,
 Nec desperato deerit medicina dolori.
 Ficta Prometheo mortalia pectora limo
 Quid non audetis? quo non humana proteruo,
 Progressa est animo conandi industria? peior
 Inuenta est medicina malo: nam frangere crura,
 Atque ope inhumana tam dirum sistere fluxum
 Profuit expertis; nec magni hac cura negotij.
 Fasciolis apte compostum cinge reductis
 Accipitrem, albumenque oui, glebamque liquore

Dissolue Armeniam; tum crura include cauatis
 Rupta prius ferulis, aut lenta caudice canna:
 Iura etiam hortensis solani infunde: ita prædo
 Puluillo illatus iaceat, dum vulnera callum
 Obducant, rectoque inolefcat crure cicatrix.
 Territi at ingentis permulti mole pericli,
 Atque metu febris, leui substringere filo
 Adductam venam curuo sub poplite malunt:
 Sanguine & hac misso, paruum qua subdita vulnus
 Fecit acus, sebum gallina aut anseris addunt:
 Sicque putant prohiberi humorum in crura ruinam.

Rursus & in pedibus, pigrae per frigora brumæ,
 Formicat pruritus edax: hinc sæpe laborat
 Pumilus accipiter, tanti impatiensque doloris
 Arroditque pedes & rostri cuspide differt.
 Tu prohibe, & folium collo suspende papyri,
 Quod pedibus morsus defendat, & illine amara
 Puluere partem aloes, fellisque liquore suilli:
 Adde bouis stercus figuli fornace recoctum,
 Et cinerem hinc acri tenuatum dilue aceto.

Hac morbis super internis; iam vulnera dicam
 Quo tibi sint curanda modo, luxataque membra.
 Arte Machaonia nunc res peragenda, mederi
 Vulneribus vel qua solitus Podalirius, & qua
 Phillyrides Chiron, Amythaoniusque Melampus
 Inachias tantum nomen meruere per vrbes.

Accipitris capiti vulnus si forte ruentis
 Aut aquila morsu illatum est, casuue, recentem
 E calido line plagam oleo, saniemque repurga:

Mox

Mox infundatur capiti Cynarëius humor
 Panchæa cum succo aloes, & polline turis:
 His & vetonica tenuatis adde farinam,
 Et latice ardentis dissolue hæc omnia vini.

Si oculo plaga inflicta est: tu protinus oui
 Albumen pistillo agita, lymphæque tepenti
 Dilue; ter ternis decet hoc iterare diebus.

Mox alia occurrunt collyria: mascula tura,
 Saccharon, ingrataque aloen, myrrhamque Sabæam
 Tunde, leuem in cinerem tundendo & singula solue.

Fictitium ex malo granato his adijce vinum:
 Adde chelidonia succos, marathrique, rosaque,
 Cuncta simul miscens, medicata & dilue lymphæ.

Pectore si quando penetrabilis ictus adhesit,
 Admoto ad plagam quod lumine cernere fas est,
 Gossipioque leui tenuis ludente per auras,
 Matura auxilium, resinamque abietis vnctæ
 Vno albo dissolue, vel Oriciam terebinthon:
 Elueque hinc saniem. si autem & latior ore
 Plaga hiet, & nimias reslando sorbeat auras,
 Consue quod plus est quam sit satis, intus & abde
 Lemniscum, pateat puri exitus vnde mouendo.
 Tum si materia abscessus magis ingruat atra
 Inque dies magis atque magis; tere mascula tura
 Adde lupinorum glomeratam melle farinam,
 Et siliquas aloes, & humi nascentis amicum
 Anthemidis florem, atque incesti conscia partus
 Ligna per Eoas & adhuc lacrimantia siluas.
 Hæc resoluta albo flammis suppone Lyæo,

L

Incoctus saliente liquor dum bulliat vnda:
 Per colum cuncta & tandem transmissa patentem:
 Effunde in plagam; supraque infraque iacentis
 Corpus agens versa, quo permeet vsque salubris
 Humor, & auxilium penetrans in vulnera portet.
 Iamque expurgato superest vt vulnere carnem
 Persolides; tum myrrham. Arabo de cortice misce.
 Cum siliquis aloes, & tura, & roscida mella,
 Et pinguis terebinthi vna compone liquamen.
 Maior in hoc labor est, cum vulnere in intima adacto,
 Intestina cruenta foras, velut agmine facto,
 Erumpunt, rursusque sua in penetralia cogi
 Aut vento grauida, aut violenti vulneris ictu,
 Atque inflammato nequeunt distenta tumore.
 Illa prior calido sit cura fouere Lyæo:
 Spongiaque addatur medicato imbuta liquore,
 Dum pars detumeat; mox. Euboicam meliloton,
 Anthemidemq. rosaq. absinthia amara, & anethum:
 Tunde vna, & corion, Pelusiacumque cuminum:
 Crudaque non desint succo. lita. mellis anisa.
 Nec satis hæc; cogi si forte in septa recusent
 Viscera concepto se se attollentia flatu.
 Ergo opera pretium est ferro laxare meatum,
 Atque, intestinis angusta in claustra repressis,
 Consuere & tenui plagam coniungere rima.
 Tumque & cinnabarin, & mella Calymnia, & vna
 Calcem adde ardentem, myrrhamque, & tura minuta,
 Masticinumque oleum: carnisque a glutine nomen
 Quæ resina trahit: gummi his miscere Sabæum.

Interdum, atque aloen, terebinthique vnguina prodest:
 Armeniam hinc terram tere cum lacrima Panacea:
 His & oryza, & Niliaci cyami adde farinam.
 Nec, si longinquis procul a lare dura locis fors,
 Dum praedam huc illuc vrges per inane vagantem,
 Te dira adflicto plaga falcone moretur,
 Expectare, & letiferi differre medelam
 Vulneris, ad multam repetas dum mœnia noctem,
 Debuerus: calido fer opem; mora parua nocebit.
 Nusquam imprudentem offendat te casus acerbum
 Funus agens secum: mediam tum ferro aperire
 Commodum erit gallinam, & adhuc spirantis anhelum
 Pectus ad os tumidi componere vulneris, exta
 Donec natiuo possint resoluta calore
 Angustas sedeis, propriosque subire recessus.
 Hoc sat erit, praedonem intra dum tecta reportes,
 Mox vbi cunctarum superabit copia rerum,
 Aptaque non deerit tanto medicina dolori.

In genere hoc, paucis perstringam vt plurima, neruis
 Cum pars laesa scater, pinguis sat erit terebinthi
 Resina linere vlcus, odoratique cyperi:
 Nec non Tarbellae pellucidus abietis humor
 Proderit. at saliens arteria protinus icta
 Motibus aduersis conuellit, & tremor errat
 Perque artus & membra frequens, atque aggere rupto
 Purpureus totis sanguis fluit vndique venis.
 Nil te Caucaseis ad Lunam iuuerit herba
 Lecta iugis, non quam proprio sibi nomine diui
 Moly vocant: victam heic se vltro natura fatetur,

Agnoscitque suis potiores viribus artes.
 Ergo adhibe ferrum candens, venaſque cruorem
 Siſte vrens; tantum gracileis attingere fibras
 Deuita, & tenuis, fallunt qui lumina, neruos.

Sæpe quidem externa quãquam haud appareat vllum
 Pelle malum, tamen introrſum præcordia circum
 Concretus coit ſanguis; tum languidus ales
 Naſeat, & prona triſtis ceruice recumbit.
 Hac valet aduerſus tantum medicina periculum.
 Tunde Cyrenaicum graueolenti ſemine laſer;
 Capparis accedat radix, malique liquorem
 Funde ſuper granati, aut viuo ſulfure tincta
 Tingue cibos lymphæ. pilularum & proderit vſus.
 Lentiſci reſinam vna, & naſturcia miſce,
 Piſtaque puniceo contunde balauſtia ſuco;
 Lemnia tum terra, atque vrens addatur alumen,
 Turaque, mentaſtrumque, ſoporiferumque papauer.

Vngue ſed infracto, ſpicati & acumine roſtri,
 Exeſam vtile erit carnem contingere pinguis
 Gallinæ ſebo, viridiſque cruore lacertæ;
 Proderit & ferro ruptum præcidere cornu
 Vndique, vt inferior roſtro maxilla recedens
 Claudatur ſupero, & ſurſum omni ex parte tegatur.
 Dein corio præruptum vncto veſtire memento
 Circum vnguem excidens; adde Idæam terebinthon,
 Et viola ſuccum, & roſeo ſolue omnia oliuo.

Proxima luxatis cura eſt ſuccurrere membris,
 Mota loco cum crura dolor diuexat & alas.
 Præcipitate moras ſocij, accipitrumque magiſtri:

Ac, prius incenso pars inflammata tumore
Ardeat, & cacum laevis ferat ossibus ignem,
Auxilium praebete manu; membrisque repostis,
Explorante sinum digito, insolitumque tumorem,
Cingite fasciis audentem multa volutis:
Luxatum crus imprimis scapulamque ligare
Expedit, nexisque apte committere vinculis,
Tura prius sed sparge super, glebaque farinam
Armenia, nec non opium, lacrimamque cruentam
Misce vna, & placida reuientem trade quieti.

Præcipua in plumis huius pars artis alendis
(Quippe tegunt alas) omnique a labe tuendis
Versatur: tu præcipuam ne despice curam.
Nam venandum inter scapulam persæpe recisa
Arboris illisit trunco; post terga relicto
Sæpe etiam domino, catulorum morsibus ictus,
Dum præceps prædæ incumbit, communis & ardor
Fœdus amicitiae atque odij discrimina nescit,
Luxatis adflictus humi fractisque remansit
Accipiter membris. culpa quoque sæpe magistri
Accidit, ut magnis plangoribus incitus alas
Ad palum laxis quatiat religatus habenis,
Parietibusque latus duris offendat inerme.
Ergo hinc vibrato luxantur corpore pennæ,
Ignauaeque humeris hærent & inutile pondus.
Tu vero tepida mutilatam perlue partem
Fontis aqua, & molleis tractando dirige culmos:
Mox betam in cineres viridanti a stirpe reuulsam
Mitte, & luxati medium calami indue truncum

Diffisso caule inuoluens, vinculisque coërce.
 Sic modo pigra suos miti resoluta calore
 Penna dabit motus, excussa que tendet in altum.

At non tam facili fractas reparare labore
 Falconis pennas, aliasque nouare licebit.
 Artis opus magnum hoc nostra, tamen hoc quoq. quamuis
 Magna molis erat, facile experientia factu
 Reddidit, atque alias imitando repperit artes.
 Nam si rupta quidem, sed non a stipite penna est
 Omnino diuisa suo, tu protinus vnge
 Interiora oleo fracturae labra tepenti,
 Consue mox, leno coniunge & pollice partem
 Serica fila trahens leui stringentia nexu,
 Ne terebratus acus findatur acumine caudex.

At trunco derepta suo si penna volanti
 Deciderit, frustra heic quando natura laborat,
 Artifici insuione opus est; immitte minorem
 Præruptum in truncum caulem, qui parte superna
 Induat insertam iusto molimine pennam.
 Commissura apte hac fastigia bina iugabis;
 Mox & vtrunque latus per facta foramina acutis
 Perdici strepera plumis teneraue columbae
 Transuersis veluti clauis configere debes,
 Summa flagella premens. ita qui modo pigra trahebat
 Mæstus humi gradiens implumia terga, repente
 Pandet adoptinas solito lasciuior alas,
 Miratusque noua librari corpora cauda
 Sublimeis rursus glomerabit in aëre gyros.
 Haud secus inculto nascens mespillus in horto

Vrticasque rubosque inter spinosaque tesqua
 Inferitur, libroque liber concretus amico
 Porrigit inde suas, alienis frondibus inde
 Luxuriat, variosque vno de stipite ramos
 Fundit, & artis opes natura viribus addit.
 Vidi quem fiducia eo deduxerat artis,
 Alarum excisis illaso vt corpore pennis,
 Consueretque nouas rursus, sutasque recisis
 Insereret truncis, & versicoloribus alis
 Implumeis humeros scapulamque amiciret inermem,
 Vndique quæsitis concinnans regmina plumis.
 Ergo humeris Gangeticus hinc, & Phasidos ales
 Effulget, prasinusque merops, & aquatica boscas;
 Hinc radiant Mauræ exuuiis Meleagridos ala.
 Ac veluti Volgæ ad ripas, placidique Tibisci,
 Adstrictumque gelu qua Vistula fertur in aquor,
 Stat bellator ouans; cui quod sub manibus vrbs,
 Ambiguusue manu mactati in finibus hostes,
 Plumarum intextis galeæ tot crista corymbis
 Adsurgit, variis pronò tot vertice pennis
 Nutat apex: volat hic turmas ante arduus omneis,
 Adrollitque iubas, & brachia iactat in altum.
 Conspicuus, gestatque ferox pro fronte tropæum,
 Et meritum factis decus arrogat, haud secus ales,
 Externis conferta opibus cui terga coruscant,
 Exultat, Martemque audax dominumque lacepsit
 Lumina torua rotans circum, bellumque cruentum.
 Spe præsumit atrox, & inania vulnera miscet.
 Te quoque conceptus varios, cunasque docerem

Altius indagans caussas, arcanaque rerum
 Rimatus claras proferrem in luminis auras.
 Verum alio me Musa vocat, potioraque dictis
 Mens gestit memorare; nouo en mea concutit æstro
 Feruor, & exagitant maiores pectora cura.
 In laudes, FRANCISCÆ, tuas mihi carminis ibit
 Quod superest: tu da vireis & vota secunda.
 Cum primum Belgas securâ in pace beatos
 Iustus inexpertos furor arma capessere suasit,
 Attonitus strepitu Scaldis, veterumque malorum
 Haud quaquam ignarus, venturiue inscius æui,
 Illacrimans glaucum fluuio caput extulit alto,
 Atque vrna incumbens hæc ora in verba resoluit.

Heu quantum turbarum instat, quantasque procellas
 Exciri, quantas cedes stragesque videbis
 Terra ferax hominum, centum cui litore curuo
 Stant vrbes circum, cui non certauerit ipsa,
 Saturni licet imperiis se iactet & auro,
 Ausonia, & latis vicina Britannia campis.
 Nec vero se se Ligeris, vel Sequana nobis
 Anteferat, Rhodanusque ferox, præcepssque Garumna,
 Nuper & infelix fatali clade Somona:
 Non Padus, & magnam Venetum delatus in urbem
 Medoacus, tortis non flexibus Ausidus errans.
 Centum habitant populi circum, me ripa ab vtraque
 A Samarobrina centum comitantur euntem
 Flumina in Oceanum, atque vndis socialibus augent.
 Adde vrbes, adde artificum genus omne, & opum vim
 Inmensam, fana adde deorum ædeisque superbas,
 Structaque

Structaque regali tot celsa palatia sumptu.
 Sed nulli sua felici stat prospera semper
 In cursu fortuna manens: nunc tristia letis
 Succedunt; mox in contraria tristibus addit
 Lata Deus, rerumque alternus vertitur ordo.
 Magna tamen spes est, si non me decipit auctor
 Augurij Proteus, nec certe decipit augur;
 Has magnum in terras diis fortunantibus olim
 Heroem demissum iri de stipite Franco,
 Auspiciis cuius se Belgica gloria tollet
 Rursus, & antiquos mores animosque resumet.
 Ac memini quondam, rapido cum forte per aestum
 Sole fatigatus gelida recubaret in umbra,
 Et dulcem caperet montis sub fornice somnum,
 Addita vincla Deo; (nam nostri audire iuuabat
 Fata renarrantem imperij, casusque futuros)
 Exire at vinclis luctatum sepius, & se
 Nequicquam in varias mutantem Protea formas
 Alta per has tandem rupisse silentia voces.

Cogor inexplicitas fatorum pandere sortes:
 Dij, quibus hac cura commissa arcana, fauete,
 Et quantum satis est, sinite hac memor omnia seruet
 Dicta animo Scaldis; prohibent nam cetera Parca.
 Litoris hoc quodcunque vides, quod adusque Batavos,
 Atque Caninefates, piscosique ostia Mosa
 Porrigitur late, & spumanteis aequore fluctus
 Summouet, obiectaque instantis mole repellit,
 Et quascunque capit terras; ingentia quondam
 Opida erunt; nunc sunt densa sine nomine filua.

M

Saltibus his quondam custodem imponet amicum
Rectoremque dabit vastanteis omnia Danos
Contra, & vicinam populanteis Saxonas oram
Karolus, Hesperij fasceis qui ad tollere princeps
Imperij audebit, Longobardumque rebellem,
Et patrio egressum propellet limite Maurum.
Ille & Hyperboreas gentes, Cimbrumque ferocem,
Et Boium, atque Amisi coget trans Saxonas amnem.
Inde tibi decus, atque aeterna gloria fama
Francorum auspiciis: nec fas aliunde petitos
Accipere in regnum dominos: hinc sceptrum regendis
Gentibus, inde data percusso sœdere leges,
Quas violasse nefas vlli: nec sera manebit
Pœna reos: spargent incendia vindice Franci
Quippe manu, fideique data contemnere pignus
Ausos, ad pœnam damnoso Marte reposcent.
Mox tua Borbonius firmabit regna, vagumque
Imperium sistet: multos dabit ille nepotes
Sanguine ab illustri, patriumque in nomen ituros,
Auctaq. dehinc genero transcribet sceptrum Philippo,
Et titulis cumulata novis; que Karolus olim
Respuer, & formam captus potiore puella,
Fratrum ultro permittet, & indulget amoris.
Obscurum est illo, Burgundio, principe rursus
Clarescet nomen, & formidabile terras
Implebit, patriosque lares cunabulaque ipsa
Miscebit bellis: veniet tandem ordine longo
Extincti cum morte odij qui colliget heres
Reliquias, totumque animis ingentibus orbem

Amplexus, generis Francis auctoribus arma
 Inferet, & iusto pratextet nomine bellum.
 Externum hic generum volet, externosq. Hymenaeos;
 Ac tandem Heluetiis temere congressus acerba
 Morte cadet: tot opum & tantarum herede relicta
 Filiola, qua secum iras odiumque paternum
 Inferet in thalamum, quem fors dabit aspera cumque.
 Nequicquam. licet his caelo domus amula surgat
 Principiis, late Hesperias regina per vrbes;
 Atq. idem in imperium coeant Draususque, Sausque,
 Moraque pellucens, atque auro turbidus Oenus,
 Danubiusque pater, totam qui permeat vnus
 Europam, Euxinumque ruit non vnus in aquor.
 His licet accedant & qua Tagus aurifer arua,
 Batis, Anasq. rigant, Minius qua Cantaber, & qua
 Alluit incerto Sicoris permistus Ibero,
 Pænicas huic intra Alps licet Abdua velox,
 Ticinusque fluat, biferique rosaria Pesti
 Qui rigat, & Calabros Silaris determinat agros;
 Appulus & tristis, tristis famuletur Iapix,
 Discretusque maris longo spatium ultimus orbis;
 Inueniet conuersa viam fortuna, ruetque
 Victorem superincumbens, Francoque cupitam
 Sero ad vindictam tandem post fata vocabit.
 Atque aliquis, nam certa fides, de semine princeps
 Nascetur tanto, qui carceris vltor auii
 Damna patris virtute sua reparabit, & vnus,
 Cunctandone armis ne vrgendo? restituet rem.
 Illum armis opibusque in regna iuuabit euntem

M ii

Arctoi regina maris: veterum immemor illa
 Certa paciscetur iurata fœderamente,
 Fœderibusque nouis thalami spes addet inaneis.
 Hactenus, & celeri Proteus subit æquora saltu.

Maeste animi princeps, quemcumq; breui affore certi
 Promittunt vates: fortuna gratulor, & te
 Demissum in terras lator, qui tempora culpa
 Fecunda emendes, atque aurea secula condas.
 Multa quidem circumuenient te dura, trahentque
 Precipitem; tu contra inimica cautus ad omnes
 Fortuna casus, vinces aduersa ferendo.

Dixit, dein fluuio Scaldis se condidit alto.
 Nec vanus Scaldis: nouus ecce renascitur ordo
 Annorum, noua iam redeunt Saturnia regna,
 Et reuoluta suas repetunt primordia sedes.
 Posceris en fatis vltro, votisque piorum,
 Inque tua cuncti iaciunt virtute salutem,
 Per te parta salus Cameraci ciuibus, arce
 Seruata, & longe summoto a mœnibus hoste.
 Nec minus interea pacis te cura remordet:
 Martis opus pax alma, tibi pax queritur armis,
 Et sortis fatigue tui est; quod iuris asylum,
 Et sacer antistes CUIACIVS, ille deorum
 Accumbens mensis, & nectaris ebrius haustu,
 Callidus ambigua nodos dissoluere legis:
 Nunc & in vrbe tua, iuuenum plaudente corona,
 Astræ teneras preceptis imbuit aureis,
 Et Themidis magna cunctis arcana recludit.

SCALIGERVM taceam? cui me modo dicat amicum

Posteritas, quid iam ad decus immortale requiram?
 Vnus is est nostri Phæbus qui temporis audit
 Musarum assensu, qui nunc potiora relicta
 Verona in cunctos iusto moderamine princeps
 Imperia exercet, qui, post regnata tot olim
 Opida anis atavisque cis Alpeis transque niuosas,
 Nunc deus & Phæbo maior dat iura per orbem,
 Musarumque parens, non iam germanus, habetur.
 Ille tuas laudes (quis Phæbo dignior alter?)
 Cecropia fretus cithara fidibusque Latinis
 Dicet, & excussum procul a cervicibus hostem:
 Ille Erisichthonia cinget tua tempore quercu,
 Servatosque addet ciueis, & ciuica iura,
 Torque exanclatos pro libertate labores.
 Audiet hoc Tiber, & rerum pulcerrima Roma:
 Audiet umbrosa Liris qui lustra Marice
 Amne secat placido Vestinis auctior vndis:
 Hoc Vulturinus & ipse, Acheloiæ hoc quoq. virgo
 Audiet, Andinos memor & reuocabit amores.
 Hoc Sybaris, Crathisque, Phalanteusque Galeus,
 Et nondum Alpheos Arethusa oblita furores:
 Hoc Acragas; cæcisque fremens immane cauernis
 Maiores solito vomet Aetna Typhoëus igneis,
 Et dabit hinc signum, & te regna ad auita vocabit:
 Ipse quoque Eridanus taurina fronte superbus
 Ad sonitum exhibit, fundoque ciebitur imo
 Larius, & fluctu adsurges Benace marino,
 Scaligeræque iterum summittes cornua genti.
 Iamque tibi montes Eporedia pandet apertos,

M. iij

Accessusque dabit facileis; tibi claustra patebunt
Ratica, & Insubres nostro sine sanguine campi.

Inde triumphatis pubes cum Belgica Iberis
Reddet vota Ioui, & Mattiaco Neptuno:
Centum lanigeras maetabit rite bidentis,
Tot niuea tauros, niuea ceruice iuuenas.
Ipse sacri princeps puraque in veste sacerdos
Vutatis stabit manibus, lituoque verendus,
Verbaque dictabit, linguisque fauere iubebit,
Prospera que inspectis canet omina LIPSIVS extis.
Ille tibi ludos, sollemneisque ordine pompas
Instituet, veteresque pius renouabit honores.
Hic gladiatorum tercentum examine longo
Pugnabunt paria: ille pedes decernet, equoque
Vectus: at hinc paribus concurrent Belgica telis
Esseda: tum Mirmillo ferox praecunte lanista,
Mortis & impavidus miscabit praelia Gallus:
Emeriteque rudis victor vel premia poscet,
Aut iugulo gladium accipiet, sparsoque cruore
Elatus media Libitinam intrabit arena.
Mox dabit & scenam, facinusque immane Thyesta
Aeschyleo horrendum bacchatus carmen hiatu,
Tereaque, & furis actum producet Orestem.
Inde humileis pedibus soccos aptabit, heroque
Pseudolus illudens meretricem inducet in aedeis,
Monstratosque senem in cassis detruget auarum.
Iurgia multa Chremes, totis Nicostrata relictis
Miscabit: tandem letus summum exitus actum
Finiet, & festis resonabunt plausibus aedes,

Coniugijque Venus furtiua merebit honorem.
Ipse modos faciet. Masylarumque ferarum
Venatus dabit; aut medio certamina circo
Committet, flexuque rota vitare docebit
Pulveream aurigas metam: ruit impete magno
Desultor, curritque, & equos alternat eundo.
Naumachiam quoque & ille dabit, rostrisque carinas
Aduersis paruum ingenteis propellet in aquor.
Saturnalitiis firmata hac pace diebus
Auspice te Belgis spectacula LIPSIVS edet.

Tu populi pater interea, patriæque vocari
Adsuesces, discentque tuo, quoscunque voluntas,
Aut fortuna olim summa ad fastigia rerum
Euehet, aut genus ad solium sceptrumque vocabit,
Exemplo, innocuas seruare a cade secureis,
Mutuo & officio obsequiumque fidemque mereri.
Hæc te fata manent: sua laudem cuique decusque
Facta ferant: tu solus ames terraque marique
Victor, Iberorum deiectis vndique circum
Præsidis, dici, libertatisque seuerus
Assertor, fraudisque Astræa præside vindex.
Multa retro numerans iam nunc tibi Gallia debet,
Pluraque debebit, si quo moderamine nostros
Cepisti postac pergas componere motus,
Si solo dulcis patriæ tangaris amore,
Nec prauis dociles pateant nebulonibus aures,
Flagitiamue putes promissam fallere dextram.
His ingens animis oritur decus, omine lato
Communem patriis dum finibus exigis hostem.

Dum ciuile manu sensim deponere ferrum,
 Externoque docet Gallos insuescere bello,
 Et calum in terris diuumque mereris honores.
 Ignotas alij gentes, alioque calenteis
 Sole petent terras, ac duro Marte laceissent,
 Immissisque nouum sulcabunt clasibus aquor.
 Tu regere imperio Belgas, FRANCISCE, memento,
 Commissosque aqua populos in pace tueri.
 Hic amor, hoc studium: fortuna cetera cedent;
 Hac propria, hac nullis peritura est gloria sacris.
 Hac ego Vasconica meditabar lentus in umbra
 Ad virideis Duranij ripas, aestusque Garumna;
 Dum modo Burdigala reddenda ad iura sederem;
 Nunc, per Aginnates & Lactoratibus Auscos
 Vicinos, repeto aduersum contrarius amnem.
 Et iam Palladia surgunt tecta alta Tolosa,
 Et Carcasso duplex & Narbo Martius imas
 Inter qui latitat mersa ceruice paludes.
 Inde Agatha ad dextram litus tenet, aequore pendet
 Arduus hinc Magalo, Pesenacum & nobile opimis
 Splendet oliuetis, tamarisciferaeque Biterra
 Per campos caput attollunt sublime patenteis.
 Et quae Romana nunc maiestate Nemausus
 Spirat adhuc veteres animos & pristina iura,
 Maior & ipsa suis crescit per damna ruinis.
 Quas ego miratus cumulatam clide recenti,
 Pollutoque lacus, & diruta templa Diana,
 Ingemui, ac mecum tacito sic corde volutans:
 Ignarae mentes diuum, ac caelestium inanes

Quo

Quo ruitis, dixi, aut que vos dementia cepit?
 Exhaustum omne nefas, quid inausum? ab vindice quonam
 Imprecer, admissis ut premia digna feratis?
 Vos lymphaticus error, & iracunda Diana
 Exagitet, pœnasque nefanda ob facta reposcat;
 Abneget & lucis umbras, & fontibus undas:
 Icario tellus ut cum torrebitur aestu,
 Corpora victa calore, sitique enecta fatiscant.
 Sic ego iamque procul sensi post terga relictum
 Aggeribus Tarnim erectis, Atacemq. bicornem.
 Tempora pacali redimitus Erubris oliua
 Linquntur, & vitreo sinuosus Arauraris amne.
 Impositamque iugo qui præterlabitur urbem,
 Aequoraque immisso stagnantia flumine sulcat:
 Et qui tergemini frenatur fornice pontis,
 Saxosoque errans incerta Druentia campo.
 Incipit interea miti descendere cliuo
 Pyrene procul, & montes ostendere apertos:
 Parte alia surgunt iuga pinea Cebennarum;
 Quæ Petrocorius procul in consinibus orta,
 Arua Cadurcorum, secundaque iugera glasto
 Cingunt, & lato curuant sinuamine frontem,
 Rursus & in se se redeunt, Rhodanoq. propinquant:
 Velanosque suos, Gabalosque, Aruernaque claustra,
 Rutenosque truces radicibus amplectuntur.
 Et iam pinnatos adtollit Auenio muros,
 Excisoque iacens decliuus Aransio colle
 Macerias, lapidumque ingenteis pandit aceruos,
 Partaque de Cimbris Mario ductore tropæa.

N

Hinc oram legimus, castrumque subimus Acutj,
 Transmissoque iterum fluuio per inhospita saxa
 Trita solo Nomadum, & strigosis peruia mulis,
 Albam praegressi superauimus ardua montis:
 Tandem Anicj podium fessi peruenimus; vnde
 Mitia per cultu iuga, conualleisque feraces
 (Queis Briuate, & adhuc flammis vlticibus ardens
 Cingitur Issoria, & latis se collibus infert)
 Gergouia tumulum conscendimus, heic vbi prisca
 Rudera adhuc vrbis superant, & nomen inane.

Sic me musa vagum per iter comes vsque secuta est,
 Et latrociniis infesta tadia longa
 Ferre via dedit, & curas lenire molestas.
 Vt qui pensa trahunt & opus pro tempore debent,
 Dum nocturnum vrgent ad lumina sera laborem,
 Alternis ducunt ingratas cantibus horas.
 Vtque puer siluas inter valleisque profundas
 Obscurum qui carpit iter sub nocte silenti
 Obuia queeque timens; seu mota cacumine quercus
 Nutauit, tenuine adsibilat aura susurro:
 Seu croceum teretis sudans de cortice trunci
 Pelluxit viscum procul, excussumque refulsit,
 Cantat, & horrorem spectrorum carmine fallit.
 Sic ego cimilis dum tot monumenta furoris,
 Totque equata solo delubra, arcesque superbas
 Lustris oculis, animo hac agro, nec lumine sicco
 FRANCISCI auspiciis Musa dictante canebam:
 Quae victura diu tantum sortita patronum
 Auguror, haud merito auctoris genioe poeta

Confusus, cumque hos mors frigida soluerit artus,
 Non totus tellure tegar; pars magna superstes
 Noster erit, & memori viuet per secula fama.

Atque aliquis longo cineres post tempore nostros
 Miratus viridi tumulatos cespite, dicet,
 Huic quamquam in plumis, fortunaq. in super ampla
 Contigerit nasci, & superarent gratia, opesque
 Quas teneris hodie cuncti mirantur ab annis:
 Maiorum quamuis repetentem exempla suorum
 Gentis honos, & laudis amor, clarique parentis
 Fama recens maiora etiam sperare iuberet;
 Otia Musarum tamen, ignotosque recessus
 Maluit ille sequi, scopulosque aulaque procellas
 Effugere, & vanos hominum contemnere fumos:
 Maluit ille ederas, & lauros sponte virentis,
 Quam spolia & macra pingueis de pace triumphos.

CIC IO LXXXII.

N ij